

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ

Жеке қаржылық есептілік

*2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың есебімен бірге*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың есебі

Жеке қаржылық есептілік

Жеке бухгалтерлік баланс	1
Жиынтық кіріс туралы жеке есеп	2
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп	3-4
Капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп	5
Жеке қаржылық есептілікке ескертпелер	6-54

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның Акционері мен Басшылығына

Пікір

Біз «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-ның (бұдан әрі - «Қор») жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, әрі оған 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеке бухгалтерлік баланс, жиынтық кіріс туралы жеке есеп, капиталдағы өзгерістер туралы жеке есеп және көрсетілген күнге аяқталатын жыл үшін ақша қаражатының қозғалысы туралы жеке есеп, сондай-ақ жеке қаржылық есептілікке ескертпелер, оның ішінде есеп саясатының маңызды аспектілері туралы ақпарат жатады.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған жеке қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде 2018 жылғы 31 желтоқсанға Қордың жеке қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының жеке қозғалысы мен жеке қаржылық нәтижелерін Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі - «ҚЕХС») сәйкес дұрыс көрсетеді.

Пікірді білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі - «ХАС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің қорытындымыздың «Аудитордың жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының кодексіне (бұдан әрі - «БХЭСК Кодексі») сәйкес Қорға қатысты біз тәуелсізбіз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Аудиттің шешуші мәселелері

Аудиттің шешуші мәселелері - біздің кәсіптік пайымдауымызға сай ағымдағы кезең үшін жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болып табылған мәселелер. Бұл мәселелер жеке қаржылық есептілік аудитіміздің контекстінде және осы жеке қаржылық есептілік туралы пікірімізді қалыптастыру кезінде қарастырылған және біз бұл мәселелер жөнінде бөлек пікірімізді білдірмейміз. Төменде көрсетілген мәселеге қатысты бұл мәселенің аудитіміздің барысында қалай қарастырылғанының сипаты осы контекстінде келтіріледі.

Building a better
working world

Біз есебіміздің «Аудитордың жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған міндеттерді, оның ішінде осы мәселеге де қатысты міндеттерді орындадық. Тиісінше, аудитімізге жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін бағалауымызға жауап ретінде әзірленген рәсімдерді орындау жатады. Аудиторлық процедураларымыздың, соның ішінде төменде көрсетілген мәселені қарастыру барысында орындалған процедуралардың нәтижелері қоса беріліп отырған жеке қаржылық есептілік туралы аудиторлық пікірімізді білдірудің негізі болады.

Аудиттің шешуші мәселесі

Аудитіміз аудиттің шешуші мәселелесін қалайша ескерді

Несие келісімдерінің шеңберіндегі шарттық талаптарды сақтау

Қарыз шартының шеңберіндегі талаптарға сәйкес Қор қаржылық және қаржылық емес көрсеткіштерді сақтауы және қолдауы тиіс.

Шарттық талаптардың сақталуы көпшілік жағдайда басшылықтың пайымдауларына және оның бағалауына негізделгендіктен және көрсеткіштерді бұзу қарыздың ұсынылуы бойынша төлеуге жататын болуы мүмкін екендігіне әкеп соқтыратындықтан, біз шарттық талаптардың сақталуы аудиттің шешуші мәселелерінің бір деп есептейміз.

Көрсеткіштер бойынша талаптарды сақтау туралы ақпарат жеке қаржылық есептіліктің 17-ескертпесінде ашылып көрсетілген.

Біз қарыз шарты талаптарының сақталуын зерделедік.

Біз есептеулерде қолданылатын деректерді қаржылық есептілікпен салыстырдық. Біз қаржылық көрсеткіштер бойынша есептеулердің математикалық дәлдігін бағаладық. Сонымен қатар, біз есептен шығарулар мен сатып алуларға қатысты шектеулер, активтерге бақылауды сақтап қалу және дәрменсіздік немесе банкроттық туралы істер бойынша сот өндірістерінің жоқтығы сияқты қаржылық емес көрсеткіштерді сараладық.

Біз 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық және қаржылық емес шарттық талаптардың сақталуына қатысты кредиторлардан алынған түсіндірмелерді талдадық.

Біз қаржылық есептілікте ашылып көрсетілген ақпаратты бағаладық.

Қордың 2018 жылғы Жылдық есебіне қосылған басқа да ақпарат

Басқа да ақпаратқа Қордың 2018 жылғы Жылдық есебінде қамтылған ақпарат жатады, бірақ жеке қаржылық есептілік пен сол бойынша біздің аудиторлық қорытындымыз жатпайды. Басқа да ақпарат үшін жауапкершілікті басшылық көтереді. Біз Қордың 2018 жылғы Жылдық есебін осы аудиторлық қорытынды шығарылғаннан кейін аламыз деп күтіліп отыр.

Жеке қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратқа таралмайды және біз бұл ақпаратқа қатысты қандай да бір нысанда сенімділікті білдіретін тұжырымды ұсынбаймыз.

Жеке қаржылық есептілікке аудитті жүргізуімізге орай біздің міндетіміз жоғарыда аталған басқа ақпаратпен, ол бізге қолжетімді болған кезде танысу және бұл ретте басқа да ақпарат пен жеке қаржылық есептіліктің немесе аудит барысында ие болған біліміміз арасында елеулі сәйкессіздіктердің болуы және басқа да ақпарат өзге елеулі бұрмалануларды қамтымайтындығы мәселесін қарастыру болып табылады.

Басшылықтың және Аудит жөніндегі комитеттің жеке қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық жеке қаржылық есептіліктің ҚЕХС-ке сәйкес жасалуы және шынайы ұсынылуы үшін әрі басшылық шынайы емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан маңызды бұрмалануы жоқ жеке қаржылық есептілікті дайындауды қамтамасыз ету үшін қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапкершілік көтереді.

Жеке қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін және басшылық Қорды таратқысы келген, оның қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Аудит жөніндегі комитет Қордың жеке қаржылық есептілігінің дайындалу процесін қадағалау үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жеке қаржылық есептілік бүтіндей адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық қорытындыны шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы жеке қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіпқой пайымдауды қолданып, бүкіл аудиттің бойына кәсіптік скептицизмді сақтап қаламыз. Сондай-ақ біз:

- ▶ Адал емес әрекеттердің немесе қатенің салдарынан болған жеке қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз, сондай-ақ өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Қателердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмауы тәуекеліне қарағанда, жоғарыдағы адал емес әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмай қалу тәуекелі, өйткені адал емес әрекеттерге сөз байласу, алдау, қасақана жіберіп қою, ақпараттың дұрыс ұсынылмауы немесе ішкі бақылау жүйесін айнала жасалған амалдар кіруі мүмкін.
- ▶ Қордың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз.
- ▶ Қолданылатын есеп саясатының лайықты сипатын және басшылық айқындаған бухгалтерлік бағалау және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілу негізділігін бағалаймыз;
- ▶ Басшылықтың қызметтің үздіксіздік қағидатын қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Қордың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымды жасасақ, біз аудиторлық қорытындымызда жеке қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аударуға немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді өзгертуге міндеттіміз. Біздің тұжырымдар аудиторлық қорытындымыз жасалған күнге дейін түскен аудиторлық дәлелдерге негізделген. Келешек оқиғалар немесе талаптар Қор үздіксіздік қағидатының негізінде өз қызметін тоқтататындығына әкеп соқтыруы мүмкін.
- ▶ Жеке қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ жеке қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз;

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Сондай-ақ біз Аудит жөніндегі комитетке тәуелсіздікке қатысты барлық тиісті этикалық талаптарды сақтағандығымыз туралы мәлімдеме жасадық және барлық өзара қарым-қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге әсер етеді деп негізделген түрде есептеуге болатын басқа да мәселелер туралы, ал қажетті жағдайларда – тиісті сақтық шаралары туралы хабардар еттік.

Біз Аудит жөніндегі комитеттің назарына жеткізген мәселелерден біз ағымдағы кезең үшін жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін барынша маңызды болған және тиісінше, аудиттің шешуші мәселелері болып табылатын мәселелерді айқындаймыз. Біз бұл мәселелерді аудиторлық есебімізде сипаттаймыз, тек бұл мәселелер туралы ақпаратты жария ету заңмен немесе нормативтік актімен тыйым салынған жағдайдан немесе қандай да бір мәселе туралы ақпарат біздің қорытындымызда хабарланбауы тиіс екендігі туралы тұжырымға келген сирек жағдайлардан басқа, өйткені мұндай ақпаратты хабарлаудың теріс салдары оның хабарлануынан қоғамдық маңызы бар пайдадан асады деп жорамал жасауға болады.

Соның нәтижелері бойынша тәуелсіз аудитордың осы қорытынды шығарылған, аудиттің жүргізілуіне жауапты партнер - Пол Кон.

„Эрнст энд Янг“ ЖШС

Пол Кон
Аудит жөніндегі партнер

Адиль Сыздықов
Аудитор

Аудитордың 2013 жылғы 23 желтоқсандағы
№ МФ-0000172 біліктілік куәлігі

050060, Қазақстан Республикасы, Алматы қ.
Әл-Фараби даңғылы, 77/7, «Есентай Тауэр» ғимараты

2019 жылғы 4 сәуір

Гульмира Турмагамбетова
«Эрнст энд Янг» ЖШС-тің
Бас директоры

Қазақстан Республикасының аумағында
аудиторлық қызметпен айналысуға арналған
мемлекеттік лицензия: сериясы МФЮ-2,
№ 0000003, Қазақстан Республикасы Қаржы
Министрлігімен 2005 жылғы 15 шілдеде
берілген

ЖЕКЕ БУХГАЛТЕРЛІК БАЛАНС

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Миллион теңгемен	Ескер.	2018 жыл	2017 жыл
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар	5	10.294	266
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	5	8.738	–
Материалдық емес активтер	6	2.270	16.675
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	7	4.173.192	4.152.759
Бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	8	1.538.636	1.494.941
Берілген қарыздар	9	388.420	383.417
Кредиттік мекемелердегі қаражат	10	300.954	439.120
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтері	11	1.101	1.164
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	12	25.547	31.134
		6.449.152	6.519.476
Ағымдағы активтер			
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		3.954	4.969
Берілген қарыздар	9	246.655	215.626
Кредиттік мекемелердегі қаражат	10	80.987	178.425
Өзге де ағымдағы активтер	13	78.875	52.108
Ақша қаражаты мен оның баламалары	14	357.602	354.577
		768.073	805.705
Сатуға арналған деп жіктелген активтер	15	17.986	18.455
Активтер жиыны		7.235.211	7.343.636
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Жарғылық капитал	16	5.133.766	5.133.476
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестицияларды қайта бағалау резерві		(1.423)	(1.498)
Бөлінбеген пайда		482.936	274.055
Капитал жиыны		5.615.279	5.406.033
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	17	814.451	577.375
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары	18	630.433	776.141
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер	20	29.290	33.443
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	27	263	238
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	19	10.734	7.553
		1.485.171	1.394.750
Ағымдағы міндеттемелер			
Қарыздар	17	8.774	507.892
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары	18	22.973	5.907
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер	20	7.592	7.461
Өзге де ағымдағы міндеттемелер	19	95.422	21.593
		134.761	542.853
Міндеттемелер жиыны		1.619.932	1.937.603
Капитал мен міндеттемелер жиыны		7.235.211	7.343.636

Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директор –
Басқарма мүшесі

Бейбіт Қарымсақов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

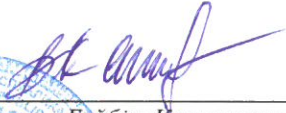
6-54 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы жеке қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

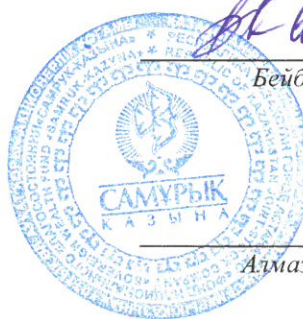
Миллион теңгемен	Ескер.	2018 жыл	2017 жыл
Пайыздық кірістер	21	69.755	220.137
Пайыздық шығыстар	22	(124.531)	(184.577)
Дивидендтерден түскен кіріс	23	299.793	138.970
Жалпы пайда		245.017	174.530
Жалпы және әкімшілік шығыстар	24	(23.684)	(34.103)
Қаржылық кірістер	25	131.439	66.192
Қаржылық шығыстар	26	(30.008)	(29.553)
Еншілес компаниядағы үлестің шығуынан түскен кіріс	7	140.023	-
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша резервті қалпына келтіру, нетто		1.054	-
Қаржы және өзге де ағымдағы активтердің құнсыздануынан болған шығын, нетто		-	(12.686)
Бағалы қағаздардың құнсыздануынан және сатылуынан болған шығын		-	(12.828)
Бағамдық айырмадан болған (шығын)/кіріс, нетто		(875)	1.483
Өзге де (шығыстар)/кірістер, нетто		(65.611)	2.610
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда		397.355	155.645
Табыс салығы бойынша шығыстар	27	(5.722)	(9.948)
Бір жылғы таза пайда		391.633	145.697
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы өзге де жиынтық шығын			
Сату үшін қолда бар қаржы активтерін қайта бағалау		-	(12.175)
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың әділ құнының таза өзгеруі		(246)	-
Сату үшін қолда бар инвестициялар бойынша іске асырылған шығын		-	6.659
Табыс салығын шегере отырып, келесі кезеңдерде пайданың немесе шығынның құрамына қайта сыныптауға жататын өзге де жиынтық шығын		(246)	(5.516)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің жалпы сомасы		391.387	140.181

Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директор –
Басқарма мүшесі

Бейбіт Қарымсақов

Бас бухгалтер

Алмаз Әбдірахманова

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

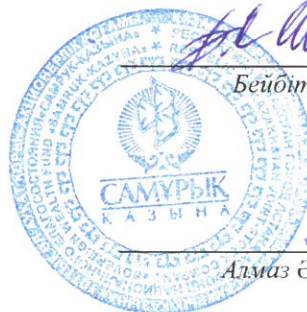
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

<i>Миллион теңгемен</i>	Ескер.	2018 жыл	2017 жыл
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Дивидендтер бойынша түсімдер	23	296.194	138.969
Алынған қарыздар бойынша түсімдер	17	52.293	47.020
Берілген қарыздарды қайтару	9	304.078	97.168
Кредиттік мекемелердегі қаражатты қайтару, нетто		46.465	254.702
Шығарылған облигациялар бойынша түсімдер		-	25.000
Қаржы активтерін қайтару		-	5.985
Өзге де түсімдер		2.298	2.059
Ұлттық банк сатып алған облигациялар бойынша өтеу	18	(123.604)	(239.771)
Алынған қарыздарды қайтару	17	(81.000)	(74.995)
Үкіметтен алынған қарыздарды өтеу		(1.011)	-
Еншілес компанияларға қарыздар беру	9	(146.271)	(29.779)
Бөгде ұйымдарға қарыздар беру	9	(5.328)	-
Бөгде ұйымдар мен байланысты тараптар шығарған облигацияларды сатып алу	9	(110.299)	(21.100)
Кредиттік мекемелер шығарған облигацияларды сатып алу	10	(38.487)	-
Еншілес ұйымдар шығарған облигацияларды сатып алу		-	(25.000)
Өнім жеткізушілерге төлемдер		(10.413)	(10.370)
Жалақы бойынша төлемдер		(3.593)	(4.199)
Демеушілік көмек беру	24	(5.559)	(15.000)
Төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы	27	(5.697)	(9.716)
Өзге де салықтар мен төлемдер		(7.753)	(4.442)
Алынған пайыздар		58.584	77.886
Төленген пайыздар		(68.061)	(74.255)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі		152.836	140.162
Инвестициялық қызметтен болған ақша ағындары			
Банк депозиттерін қайтару, нетто		197.591	23.203
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың жарғылық капиталына салынған жарналар	7	(66.154)	(107.899)
БТА акцияларын сатудан түскен түсімдер	13	5.000	51.211
Қауымдасқан ұйымдағы қатысу үлестерін сатудан түскен түсімдер	15	182	-
Негізгі құралдарды сатып алу	5	(20.850)	(76)
Материалдық емес активтерді сатып алу		(406)	(7.378)
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорынды сатып алу	7	(17.942)	-
Еншілес ұйымдар шығарған облигацияларды сатып алу	9	(120.000)	-
Инвестициялық қызметте ақша қаражатының таза жұмсалуды		(22.579)	(40.939)

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП (жалғасы)

<i>Миллион теңгемен</i>	Ескер.	2018 жыл	2017 жыл
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағындары			
Жарғылық капиталға салынған жарналар		–	74.552
Акционерге бөлу	19	(47.616)	(44.094)
Акционерге төленген дивидендтер	16	(12.732)	(11.899)
Қарыздар бойынша түсімдер	17	20.580	–
Алынған қарыздарды қайтару	17	(307.348)	–
Бақылаудың айырылуына әкеліп соқтырмайтын еншілес ұйымдағы үлесті сатудан түскен түсімдер	7	160.423	–
Шығарылған облигациялар бойынша түсімдер	17	74.748	–
Шығарылған облигациялар бойынша өтеу	18	(38.057)	–
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатын таза (жұмсалуды)/түсімі		(150.002)	18.559
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза (азаюы)/ұлғаюы		(19.745)	117.782
Айырбас бағамдары өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері		22.770	249
Кезең басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		354.577	236.546
Кезең соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		357.602	354.577

Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директор –
Басқарма мүшесі

Бейбіт Қарымсақов

Бас бухгалтер

Алмас Әбдірахманова

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕ ЕСЕП

2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескер.	Жарғылық капитал	Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестицияларды қайта бағалау резерві	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2016 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		5.058.658	4.018	205.360	5.268.036
Бір жылғы таза пайда		-	-	145.697	145.697
Өзге де жиынтық шығын		-	(5.516)	-	(5.516)
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		-	(5.516)	145.697	140.181
Акциялар шығару	16	74.818	-	-	74.818
Акционермен жасалатын өзге де операциялар		-	-	(10.684)	(10.684)
Дивидендтер	16	-	-	(11.899)	(11.899)
Акционерге өзге де бөлу	16	-	-	(54.419)	(54.419)
2017 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		5.133.476	(1.498)	274.055	5.406.033
9 ҚЕХС-ті қолданудан болған әсер	2	-	321	(39.872)	(39.551)
2018 жылғы 1 қаңтарға сальдо (қайта есептелгені)		5.133.476	(1.177)	234.183	5.366.482
Бір жылғы таза пайда		-	-	391.633	391.633
Өзге де жиынтық шығын		-	(246)	-	(246)
Бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		-	(246)	391.633	391.387
Акциялар шығару	16	290	-	-	290
Үкіметтен алынған қарыздары бойынша дисконт	16	-	-	(10.477)	(10.477)
Акционермен жасалатын өзге де операциялар	16	-	-	(31.340)	(31.340)
Дивидендтер	16	-	-	(12.732)	(12.732)
Акционерге өзге де бөлу	16	-	-	(88.331)	(88.331)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы сальдо		5.133.766	(1.423)	482.936	5.615.279

Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директор –
Басқарма мүшесі

Бейбіт Қарымсақов

Бас бухгалтер

Алмаз Абдірахманова

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін****1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ**

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қор» немесе «Самұрық-Қазына») Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 13 қазандағы Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 17 қазандағы қаулысына сәйкес 2008 жылғы 3 қарашада құрылды. Қор «Қазына» орнықты даму қоры» АҚ (бұдан әрі – «Қазына») мен «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі казакстандық холдингі» АҚ (бұдан әрі – «Самұрық») біріктіру және мемлекеттің Қорға Қазақстан Республикасы Үкіметіне (бұдан әрі – «Мемлекет» немесе «Үкімет») тиесілі кейбір кәсіпорындардағы өз меншік құқығын қосымша беру арқылы құрылды. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Үкімет Қордың құрылтайшысы болып табылады. Үкімет Қордың жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Үкіметтің «Қазына» мен «Самұрықты» біріктіруінің негізгі мақсаты Үкіметтің тиісті бағдарламаларында және компаниялардың даму жоспарларында белгіленген олардың стратегиялық міндеттерін табысты орындау мақсатында олардың менеджменті тиімділігін арттыру және ұйымдық құрылымдарын оңтайландыру болып табылады.

2012 жылғы 1 ақпанда «*Ұлттық әл-ауқат қоры туралы*» Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 1 ақпандағы Заңы қабылданды, оған сәйкес Қордың қызметі Қордың тобына кіретін ұйымдардың ұзақ мерзімді құнын (құндылығын) ұлғайту және Қордың тобына кіретін активтерді тиімді басқару арқылы Қазақстан Республикасының ұлттық әл-ауқатын арттыруға бағытталуға тиіс.

Қор 7 және 8-ескертпелерде тізбеленген бірқатар кәсіпорындардағы инвестицияларды иеленетін холдинг болып табылады.

Қордың әкімшілік мекенжайы: Нұр-Сұлтан қаласы, Е-10 көшесі, 17/10, Қазақстан Республикасы.

Осы жеке қаржылық есептілікті Қордың Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры мен Бас бухгалтері 2019 жылғы 4 сәуірде шығаруға бекітті.

Осы жеке қаржылық есептілік Қордың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосымша ретінде шығарылды. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті Қордың Экономика және қаржы жөніндегі басқарушы директоры мен бас бухгалтері 2019 жылғы 4 сәуірде шығаруға бекітті.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы жеке қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы жеке қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ашылып көрсетілгендерді қоспағанда, бастапқы құны бойынша бағалау қағидатына сәйкес дайындалған. Қор бухгалтерлік есептілікті казакстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») жүргізеді. Арнайы шарттасқан жағдайларды қоспағанда, осы жеке қаржылық есептіліктегі барлық мәндер миллион теңгеге дейін дөңгелектенген.

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Қордың осы жеке қаржылық есептілігі Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ҚЕХС») кеңесі) бекіткен редакцияда Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі – «ҚЕХС») сәйкес дайындалды.

Жеке қаржылық есептілікті ҚЕХС-ке сәйкес дайындау маңызды белгілі бір бухгалтерлік бағалауларды пайдалануды талап етеді. Сондай-ақ қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан Қордың есеп саясатын қолдану барысындағы жол берулер бойынша пікір білдіруді талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану жеке қаржылық есептілік үшін маңызды болып табылатын салалар 4-ескертпеде ашылған.

Шетел валютасын қайта есептеу**Функционалдық валюта және білдіру валютасы**

Осы жеке қаржылық есептілік нысандары функционалдық валюта және Қордың жеке қаржылық есептілігін ұсыну валютасы болып табылатын теңгемен ұсынылды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Шетел валютасын қайта есептеу (жалғасы)***Операциялар және шоттар сальдосы*

Шетел валюталарындағы операциялар бастапқыда операцияның жасалу күніне қолданылатын бағам бойынша функционалдық валютада ескеріледі. Шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер есептік күнге қолданылатын функционалды валютаның ресми нарықтық бағамы бойынша қайта есептеледі. Барлық бағамдық айырмалар жиынтық кіріс туралы жеке есепке қосылады. Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құн бойынша шетел валютасында бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Валюталарды айырбастау бағамдары

«Қазақстан қор биржасы» АҚ-да (бұдан әрі – «ҚҚБ») белгіленген валюта айырбастаудың орташа салмақталған бағамдары Қазақстан Республикасында валютаны айырбастаудың ресми бағамдары ретінде пайдаланылады.

ҚҚБ-ның 2018 жылғы 31 желтоқсандағы айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 384,2 теңгені құрады. Осы бағам 2018 жылғы 31 желтоқсанда АҚШ долларында көрсетілген ақшалай активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу үшін пайдаланылды (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 1 АҚШ доллары үшін 332,33 теңге). 2019 жылғы 4 сәуірде ҚҚБ айырбас бағамы 1 АҚШ доллары үшін 378,29 теңге болды.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ**Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер**

Қор 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енетін стандарттарға бірқатар түзетулерді алғаш рет қолданды. Әрбір жаңа түзетудің сипаттамасы мен әсері төменде сипатталған:

Қор бұрын ұсынылған қаржылық есептілікті қайта есептеуді қажет ететін *«Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім»* 15 ҚЕХС (IFRS) пен *«Қаржы құралдары»* 9 ҚЕХС-ті (IFRS) алғаш рет қолдануда. 34 ҚЕХС-тің (IAS) талаптарына сай мұндай өзгерістердің сипаты мен әсері туралы ақпарат төменде ашылып көрсетілген.

Кейбір басқа түзетулер мен түсіндірмелер алғаш рет 2018 жылы қолданылды, бірақ олар Қордың жеке қаржылық есептілігіне ықпал етпейді.

«Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» 15 ҚЕХС (IFRS)

15 ҚЕХС (IFRS) *«Құрылыс шарттары»* 11 ҚЕХС-ті (IAS), *«Түсім»* 18 ҚЕХС-ті (IAS) әрі тиісті түсіндірмелерді ауыстырады және шарттар басқа стандарттардың қолданылу саласына жататын жағдайлардан басқа, сатып алушылармен жасалған шарттарға орай туындайтын кез келген түсімге қатысты қолданылады. Сатып алушылармен жасалған шарттарға орай туындайтын түсімді есепке алу үшін жаңа стандарт бес кезеңнен тұратын модельді көздейді. 15 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес түсім соған арналған құқықты ұйым сатып алушыға тауарлардың берілуіне немесе қызметтердің көрсетілуіне айырбас ретінде аламын деп отырған өтемақыны көрсететін сома бойынша танылады.

Стандарт ұйымдар сатып алушылармен жасалған шарттарға қатысты модельдің әрбір кезеңін қолдану кезінде пайымдауды қолдануын және барлық орынды фактілер мен жағдайларды ескеруін талап етеді. Сондай-ақ стандарт шартты жасауға қосымша шығындарды және шарттың орындалуымен тікелей байланысты шығындарды есепке алуға қойылған талаптарды қамтиды. Дегенмен, стандарт қаржы құралдарымен және жалдаумен байланысты кірістерге қолданылмайды және тиісінше, *«Қаржы құралдары» «Жалдау»* 17 ҚЕХС (IFRS) қолданылатын пайыздық кірістерді, бағалы қағаздармен операциялар бойынша кірістерді/(шығыстарды), жалдаудан түскен кірістерді қоса алғанда, Қор кірістерінің көпшілігіне әсерін тигізбейді.

15 ҚЕХС (IFRS) Қордың жеке қаржылық есептілігіне елеулі әсерін тигізбеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС (IFRS)

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС (IFRS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» 39 ҚЕХС-ті (IAS) ауыстырады және 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты қолданылады. 9 ҚЕХС (IFRS) қаржы құралдарын есепке алудың барлық үш аспектісін біріктіреді: жіктеу мен бағалауды, құнсыздандуды және хеджирлеуді есепке алуды.

Қор перспективті негізде қолданған хеджирлеуді есепке алуды қоспағанда, Қор бастапқы қолдану күніне, 2018 жылдың 1 қаңтарына 9 ҚЕХС-ті (IFRS) ретроспективті түрде қолданды.

Қор 2017 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық кезең үшін салыстырмалы ақпаратты қайта есептеген жоқ және 2018 жылдың 1 қаңтарына төменде ашып көрсетілген бөлінбеген пайда қалдығын түзетуді мойындады.

(a) Жіктеу және бағалау

9 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес Қор қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды.

9 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес борыштық қаржы құралдары кейіннен пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша (ПШӨК), амортизацияланған құны бойынша немесе өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша (ӨЖКӨК) бағаланады. Жіктеу екі критерийге байланысты болады: Қор қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модельге және шартта көзделген қаржы құралдары бойынша ақша ағындары «тек борыштың негізгі сомасы мен борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздар есебінен ғана төлем» болып табылатындығына.

Жаңа талаптарға сәйкес Қор борыштық қаржы активтерін былайша жіктеп, бағалайды:

- *Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар*, егер қаржы активтері бизнес-модель шеңберінде ұсталса, оның мақсаты борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебіне тек төлем болып табылатын, шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін қаржы активтерін ұстап қалу болып табылады. Қор бұл санатқа сауда және басқа да дебиторлық берешекті, сондай-ақ бөгде ұйымдар мен байланысты тараптарға берілген қарыздарды және кредиттік мекемелердегі қаражатты жатқызады.
- *Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар*. Қор бұл санатқа жатқызатын қаржы активтеріне бизнес-модель шеңберінде ұсталатын бағасы белгіленетін борыштық құралдар жатады, оның мақсатына шартта көзделген ақша ағындарын алу арқылы, сол сияқты қаржы активтерін сату арқылы қол жеткізіледі, және бұл ақша ағындары борыштың негізгі сомасы мен борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне есептелген пайыздардың есебінен болатын төлемдер болып табылады. 39 ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес Қордың бағасы белгіленетін борыштық құралдары сату үшін қолда бар қаржы активтері ретінде жіктелді.
- *Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық құралдар*. Қордың ПШӨК бойынша ескерілетін қаржы активтері жоқ.

(b) Құнсызданду

9 ҚЕХС-ті (IFRS) қолдану Қор қаржы активтері бойынша құнсыздандудан болған шығындарға қатысты пайдаланатын есепке алу тәртібін түбегейлі өзгертті. 39 ҚЕХС-те (IAS) пайдаланылатын және болған шығындарға негізделген әдіс болжамды күтілетін кредиттік шығындар (ККШ) моделіне ауыстырылды.

9 ҚЕХС (IFRS) Қор пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық қарыздар мен өзге де борыштық қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік шығындардың бағалау резервін көрсетуін талап етеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

(б) Құнсыздану (жалғасы)

Күтілетін кредиттік шығындар ұйымға шартқа сәйкес тиесілі болатын ақша ағындары мен Қор алынуын күтіп отырған барлық ақша ағындары арасындағы айырма ретінде есептеледі. Алынбай қалу кейіннен бұл актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге шамамен тең болатын мөлшерлеме бойынша дисконтталады.

Сауда және өзге де дебиторлық берешекке қатысты Қор стандартта көзделген жеңілдетілген тәсілді қолданы және бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік шығындарды есептеді. Қор қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын факторларды ескере отырып түзетілген кредиттік шығындардың пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Басқа да борыштық қаржы активтері (яғни өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздар мен борыштық бағалы қағаздар) болған жағдайда күтілетін кредиттік шығындар 12 ай үшін есептеледі. 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар – есептік күннен кейін 12 айдың ішінде болуы мүмкін қаржы құралы бойынша дефолттардың салдарынан туындайтын күтілетін кредиттік шығындарды білдіретін бүкіл мерзімдегі күтілетін кредиттік шығындардың бір бөлігі. Дегенмен қаржы құралы бойынша кредит тәуекелі бастапқы танылған сәттен бастап едәуір ұлғайған жағдайда шығындардың бағалау резерві бүкіл мерзімде күтілетін кредиттік шығындарға тең болатын сомада бағаланады.

Егер шарт бойынша төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Қор қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Қор, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Қор ұстап қалатын кредит сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Қордың шарт бойынша көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады.

9 ҚЕХС-тің (IFRS) талаптарын күтілетін кредиттік шығындарға қатысты қолдану Қордың борыштық қаржы активтері бойынша құнсыздану шығындарына бағалау резервтерінің ұлғаюына әкеп соқтырды. Мұндай ұлғаюдың нәтижесінде 2018 жылғы 1 қаңтарға бөлінбеген пайда сомасы, капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте сатуға арналған инвестицияларды қайта бағалау резервінің сомасы күтілетін кредиттік шығындарға түзетілді.

2018 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша жеке бухгалтерлік баланса әсері:

<i>Миллион теңгемен</i>	2017 жылғы 31 желтоқсанда (аудит жүргізілген)	9 ҚЕХС-ті қолдану әсері	2018 жылғы 1 қаңтарда (аудит жүргізілген)
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Берілген қарыздар	383.417	(7.057)	376.360
Кредиттік мекемелердегі қаражат	439.120	(12.475)	426.645
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	31.134	(5)	31.129
Ағымдағы активтер			
Берілген қарыздар	215.626	(16.322)	199.304
Кредиттік мекемелердегі қаражат	178.425	(1.642)	176.783
Өзге де ағымдағы активтер	52.108	(2.016)	50.092
Ақша қаражаты мен оның баламалары	354.577	(34)	354.543
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін инвестицияларды қайта бағалау резерві	(1.498)	321	(1.177)
Бөлінбеген пайда	274.055	(39.872)	234.183

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)**

«Шетел валютасындағы операциялар және алдын ала төлем» 22 ҚРМФО (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіруде алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну нәтижесінде туындайтын монетарлық емес активтің немесе монетарлық емес міндеттеменің мойындалуы тоқтаған кезде тиісті активтің, шығыстың немесе кірістің (немесе оның бір бөлігінің) бастапқы мойындалуы кезінде пайдаланылуы тиіс айырбас бағамын айқындау мақсатындағы операцияның жасалу күні ұйым алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну нәтижесінде туындайтын монетарлық емес активті немесе монетарлық емес міндеттемені алғаш рет мойындаған күні болып табылады. Алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну операциялары жасалған жағдайда ұйым әрбір төлем немесе алдын ала төлемді алу үшін операция күнін айқындауы тиіс. Бұл түсіндіру Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

«Инвестициялық жылжымайтын мүлікті санаттан санатқа ауыстыру» 40 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер

Түзетулер, ұйым, құрылыс немесе даму процесіндегі жылжымайтын мүлікті қоса алғанда, жылжымайтын мүлік объектілерін инвестициялық жылжымайтын мүлік санатынан басқа санатқа қашан аударуы тиіс екендігін түсіндіреді. Түзетулерде, пайдалану сипатының өзгеруі жылжымайтын мүлік объектісі инвестициялық жылжымайтын мүлік анықтамасына сәйкес келе бастағанда немесе сәйкес келмегенде және оны пайдалану сипатының өзгеруі куәліктері болатындығы көрсетілген. Басшылықтың жылжымайтын мүлік объектісін пайдалануға қатысты ниеттерінің өзгеруі оны пайдалану сипатының өзгеруін куәландырмайды. Бұл түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

«Акциялардың негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеу және бағалау» 2 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер

ҚЕХС жөніндегі кеңес *«Акциялардың негізіндегі төлемдер» 2 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулерді шығарды*, әрі оларда үш негізгі аспект қарастырылады: ақша қаражатының есептеулерімен акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды бағалау құқықтарының өту талаптарының ықпалы; төлем көзінен ұсталатын салық бойынша міндеттемелер үшін нетто-негіздегі есеп айырысулар талабымен акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операцияларды жіктеу; акциялар негізіндегі төлемдер бойынша операциялар талаптарының өзгеруін есепке алу, соның нәтижесінде операция ақша қаражатымен болған есеп айырысулармен операция ретінде жіктелуі тоқтатылады және үлестік құралдармен болған есеп айырысулармен операция ретінде жіктелуін бастайды. Түзетулерді қабылдаған кезде ұйымдар алдыңғы кезеңдердің ақпаратын қайта есептеуге міндетті емес, дегенмен барлық үш аспектіге қатысты түзетулерді қолдану және басқа да критерийлерді сақтау талабымен ретроспективті түрде қолдануға жол беріледі. Ақша қаражатымен есеп айырысулармен акциялардың негізінде төлемдерге қатысты Қордың есеп саясаты түзетулерде сипатталған тәсілге сәйкес келеді. Бұдан басқа, Қор төлем көзінен ұсталатын салық бойынша міндеттемелер үшін нетто-негізде есеп айырысу талабымен акциялардың негізінде төлемдер бойынша операцияларды жүзеге асырмайды және акциялардың негізінде төлемдер бойынша операцияның талаптарын өзгертпеді. Тиісінше, мұндай түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

«Қаржы құралдары» 9 ҚЕХС-ті (IFRS) «Сақтандыру шарттары» 4 ҚЕХС-пен (IFRS) бірге қолдану 4 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер

Бұл түзетулер қаржы құралдары бойынша жаңа стандарттың қолданылуына байланысты туындайтын проблемаларды шешеді, 9 ҚЕХС (IFRS), *«Сақтандыру шарттары» 17 ҚЕХС (IFRS) ендірілгенге дейін*, олар 4 ҚЕХС-ті (IFRS) ауыстырады. Түзету сақтандыру шарттарын шығаратын ұйымдар үшін екі мүмкіндікті көздейді: 9 ҚЕХС-ті (IFRS) қолданудан уақытша босату және салу әдісі. Бұл түзетулер Қорға қатысты қолданылмайды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)

«Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» 28 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер – жылжымайтын мүлік объектілерін әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы бағалау шешімі әрбір инвестиция үшін бөлек қабылдануы тиіс екендігін түсіндіру

Түзетулерде венчурлық инвестицияларда маманданатын ұйым немесе басқа да ұқсас ұйым қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды әділ құны бойынша пайда немесе шығын арқылы бағалау шешімін қабылдай алатындығы түсіндіріледі. Мұндай шешім бастапқы мойындау кезінде әрбір инвестиция үшін бөлек қабылданады. Егер ұйымның өзі инвестициялық ұйым болып табылмаса, инвестициялық ұйым болып табылатын қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға қатысу үлесі болса, онда үлестік қатысу әдісін қолданған кезде мұндай ұйым инвестициялық ұйым болып табылатын қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын өздерінің еншілес ұйымдарындағы қатысу үлестеріне қолданған әділ құны бойынша бағалауды сақтап қалу шешімін қабылдай алады. Мұндай шешім инвестициялық ұйым болып табылатын әрбір қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын үшін келесі күндердің барынша кеш күніне бөлек қабылданады: (а) инвестициялық ұйымдар болып табылатын қауымдасқан ұйымның немесе бірлескен кәсіпорынның бастапқы мойындалу күніне; (б) қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын инвестициялық ұйымға айналатын күнге; және (в) инвестициялық ұйымдар болып табылатын қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын алғаш рет бас ұйымға айналатын күнге. Бұл түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

«Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану» 1 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер – ҚЕХС-ті алғаш рет қолданатын ұйымдар үшін қысқа мерзімді босатуларды жою.

1 ҚЕХС (IFRS) Е3-Е7 тармақтарымен көзделген қысқа мерзімді босатулар жойылды, өйткені олар өз функциясын атқарды. Бұл түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар*16 ҚЕХС (IFRS) «Жалдау»*

16 ҚЕХС (IFRS) 2016 жылғы қаңтарда шығарылды және «Жалдау» 17 БЕХС-ті (IAS) 4 КРМФО «Келісімде жалдау белгілерінің болуын айқындау» түсіндірмесін, 15 ПКР «Операциялық жалдау – стимулдар» түсіндірмесін және 27 ПКР «Заңгерлік жалдау нысаны бар операциялардың мәнін айқындау» түсіндірмесін ауыстырады. 16 ҚЕХС (IFRS) жалдау туралы ақпаратты мойындау, бағалау, ұсыну және ашып көрсету қағидаттарын белгілейді және жалға алушылардың қаржылық жалдау үшін 17 БЕХС-те (IAS) көзделген есепке алу тәртібі сияқты баланста есепке алудың бірыңғай моделін пайдалана отырып барлық жалдау шарттарын көрсетуін талап етеді. Стандарт жалға алушылар үшін мойындаудан екі рет босатуды көздейді – төмен құны бар активтерді жалдауға (мысалға, жеке компьютерлер) және қысқа мерзімді жалдауға (яғни, 12 айдан артық емес мерзімі бар жалдау) қатысты. Жалдаудың басталу күніне жалға алушы жалдау төлемдеріне қатысты міндеттемені (яғни жалдау міндеттемесі), сондай-ақ жалдау мерзімінің ішінде базалық активті пайдалану құқығын беретін активті (яғни пайдалану құқығы нысанындағы актив) мойындайтын болады.

Жалға алушылар жалдау міндеттемесі бойынша пайыздық шығысты пайдалану құқығы нысанындағы активтің амортизациясы бойынша шығыстардан бөлек мойындауға міндетті болады. Сондай-ақ жалға алушылар белгілі бір оқиға орын алған кезде жалдау міндеттемесін қайта бағалауы тиіс (мысалы, жалдау мерзімдерінің өзгеруі, мұндай төлемдерді айқындау кезінде пайдаланылатын индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруі нәтижесінде келешек жалдау төлемдерінің өзгеруі). Көптеген жағдайларда жалға алушы пайдалану құқығы нысанындағы активті түзету ретінде жалдау міндеттемесін қайта бағалау сомасын ескереді.

16 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес жалға беруші үшін есепке алу тәртібі қазіргі уақытта қолданылатын 17 ҚЕХС (IAS) талаптарымен салыстырғанда іс жүзінде өзгермейді. Жалға берушілер 17 БЕХС (IAS) сияқты дәл сондай жіктеу қағидаттарын пайдалана отырып жалдауды жіктеуді жалғастыратын болады, бұл ретте екі жалдау түрін бөліп көрсетеді: операциялық және қаржылық.

Сонымен қатар, 16 ҚЕХС (IFRS) жалға берушілер мен жалға алушылардан 17 БЕХС-пен (IAS) салыстырғанда ақпараттың үлкен көлемін ашып көрсетуді талап етеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)***16 ҚЕХС (IFRS) «Жалдау» (жалғасы)*

16 ҚЕХС (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын, бірақ ұйымның 15 ҚЕХС-ті (IFRS) қолдану күнінен ерте емес мерзімде қолдануға жол беріледі. Жалға алушы бұл стандартты ретроспективті тәсілді не болмаса түрлендірілген ретроспективті тәсілді қолдана отырып пайдалануға құқылы. Стандарттың өтпелі ережелері белгілі бір босатуларды көздейді. Қор 16 ҚЕХС-тің әсерін бағалады және бұл өзгерістер жеке қаржылық есептілікке әсерін тигізбейді деп есептейді.

17 ҚЕХС (IFRS) «Сақтандыру шарттары»

2017 жылғы мамырда ҚЕХС жөніндегі Кеңес ақпаратты мойындау мен бағалау, ұсыну және ашып көрсету мәселелерін қарастыратын сақтандыру шарттары үшін қаржылық есептіліктің жаңа ауқымды стандарты «Сақтандыру шарттары» 17 ҚЕХС-ті (IFRS) шығарды. 17 ҚЕХС (IFRS) күшіне енгенде, ол 2005 жылы шығарылған «Сақтандыру шарттары» 4 ҚЕХС-ті (IFRS) ауыстырады. 17 ҚЕХС (IFRS) оларды шығаратын ұйымның түріне қарамастан сақтандыру шарттардың барлық түрлеріне (яғни өмірді сақтандыру және өмірді сақтандырудан ерекшеленетін сақтандыру, тікелей сақтандыру және қайта сақтандыру), сондай-ақ дискрециялық қатысу талаптарымен белгілі бір кепілдіктер мен қаржы құралдарына қолданылады. Қолданылу аясынан бірнеше ерекшелік бар.

17 ҚЕХС (IFRS) негізгі мақсаты сақтандыру шарттарын есепке алу моделін ұсыну болып табылады, әрі ол сақтандырушылар үшін барынша тиімді әрі бірізді болып табылады. Алдыңғы жергілікті есепке алу саясаттарына негізделетін 4 ҚЕХС (IFRS) талаптарымен салыстырғанда, 17 ҚЕХС (IFRS) сақтандыру шарттарын есепке алудың жан-жақты моделін ұсынып, есепке алудың барлық ақылға қонымды аспектілерін қамтиды.

17 ҚЕХС-тің (IFRS) негізінде төмендегілермен толықтырылған ортақ модель жатыр:

- Инвестициялық кіріске тікелей қатысатын сақтандыру шарттары үшін белгілі бір түрлендірулер (ауыспалы сыйақы әдісі).
- Жеңілдетілген тәсіл (сыйлықақыны бөлу негізіндегі тәсіл) негізінен қысқа мерзімді шарттарға арналған.

17 ҚЕХС (IFRS) 2021 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді, бұл ретте салыстырмалы ақпаратты ұсыну қажет. Ұйым 17 ҚЕХС-тің (IFRS) алғаш рет қолданылу күніне немесе соған дейін 9 ҚЕХС (IFRS) пен 15 ҚЕХС (IFRS) қолданады деген талаппен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл стандарт Қорға қатысты қолданылмайды.

«Инвестициялық жылжымайтын мүлікті санаттан санатқа ауыстыру» 40 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер

Түзетулер, ұйым, құрылыс немесе даму процесіндегі жылжымайтын мүлікті қоса алғанда, жылжымайтын мүлік объектілерін инвестициялық жылжымайтын мүлік санатынан басқа санатқа қашан аударуы тиіс екендігін түсіндіреді. Түзетулерде, пайдалану сипатының өзгеруі жылжымайтын мүлік объектісі инвестициялық жылжымайтын мүлік анықтамасына сәйкес келе бастағанда немесе сәйкес келмегенде және оны пайдалану сипатының өзгеруі куәліктері болатындығы көрсетілген. Басшылықтың жылжымайтын мүлік объектісін пайдалануға қатысты ниеттерінің өзгеруі оны пайдалану сипатының өзгеруін куәландырмайды. Ұйымдар бұл түзетулерді ұйым түзетулерді алғаш рет немесе осы күннен кейін қолданатын жылдық есептік кезеңнің басталу күніне орын алатын пайдалану сипатының өзгеруіне қатысты перспективті түрде қолдануы тиіс. Ұйым осы күнге ұсталатын жылжымайтын мүліктің жіктелуін қайталап саралауы тиіс, және, егер қолданылатын болса, осы күнге қолданылатын талаптарды көрсету үшін жылжымайтын мүлікті аударуы тиіс. Тек егер бұл барынша кеш түскен ақпаратты қолданбастан мүмкін болса ғана, 8 ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес ретроспективті қолдануға жол беріледі. Түзетулер 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Бұл фактінің ашып көрсетілуі талабымен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

Қор өзінің ғимаратын 2018 жылы сатып алғанын ескере отырып, Қор бұл стандарттың ықпалын бағалады және Басшылықтың ниеттерін ескере отырып ғимараттың бір бөлігін 8.738 миллион теңге мөлшерінде инвестициялық жылжымайтын мүлік ретінде жіктеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)**

«Пайдаға салынатын салықты есептеу қағидаларына қатысты белгісіздік» 23 КРМФО (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіру салықтық баяндауларға қатысты белгісіздік болған талаптарда пайдаға салынатын салықты есепке алу тәртібін қарастырады, бұл 12 ҚЕХС-тің (IAS) қолданылуына әсер етеді. Түсіндіру 12 ҚЕХС-тің (IAS) қолданылу аясына жатпайтын салықтар мен алымдарға қолданылмайды, сондай-ақ айқындалмаған салықтық баяндаулармен байланысты пайыздар мен айыппұлдарға қатысты ерекше талаптарды қамтымайды. Атап айтқанда, түсіндіру мынадай мәселелерді қарастырады:

- ұйым айқындалмаған салықтық баяндауларды жеке қарастыра ма;
- ұйым салық органдарының салықтық баяндауларды тексеруге қатысты жасайтын жорамалдар;
- ұйым салық салынатын пайданы (салық шығынын), салық базасын, пайдаланылмаған салық шығындарын, пайдаланылмаған салық жеңілдіктері мен салық мөлшерлемелерін қалайша айқындайды;
- ұйым фактілер мен жағдайлардың өзгеруін қалайша қарастырады.

Ұйым әрбір айқындалмаған салықтық баяндауды бөлек немесе бір немесе бірнеше басқа айқындалмаған салықтық баяндаулармен бірге қарастыру қажеттілігін шешуі тиіс. Белгісіздікті анықтау нәтижесін барынша дәл болжауға мүмкіндік беретін тәсілді пайдалану қажет. Түсіндіру 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Ауысу кезінде белгілі бір босатуларға жол беріледі. Қор өз қызметін күрделі салық ортасында жүзеге асыратындықтан, түсіндіруді қолдану оның жеке қаржылық есептілігіне әсер ете алады. Сонымен қатар, Қор түсіндіруді уақтылы қолдануға қажетті ақпаратты алу процедуралары мен әдістерін белгілеуге мәжбүр бола алады.

«Әлеуетті теріс өтеумен мерзімінен бұрын өтеу туралы талаптар» 9 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер

9 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес борыштық құрал шартта көзделген ақша ағындары «борыштың негізгі сомасының және борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне пайыздардың есебінен төлемдер» болып табылатындығы және құрал мұндай жіктеуге жол беретін тиісті бизнес-модельдің шеңберінде ұсталатын құрал екендігі талабымен өзге де жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құны немесе әділ құны бойынша бағалана алады. 9 ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер қаржы активі шарттың мерзімінен бұрын бұзылуына әкеп соқтыратын оқиғаға немесе жағдайға қарамастан және қай тараптың шарттың мерзімінен бұрын бұзылуы үшін негізделген өтемақыны төлейтіндігіне немесе алатындығына қарамастан SPPI критерийлерін қанағаттандыратындығын түсіндіреді.

Бұл түзетулер ретроспективті түрде қолданылады және 2019 жылдың 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

«Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасындағы мәмілелерде активтерді сату немесе активтерді сату» 10 ҚЕХС (IFRS) пен 28 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер

Түзетулер 10 ҚЕХС (IFRS) пен 28 ҚЕХС (IAS) арасындағы, атап айтқанда, қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға сатылатын немесе соларға салынатын еншілес ұйымның үстінен бақылау жасау амалынан айырылуды есепке алу арасындағы қайшылықты қарастырады. Түзетулер инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасында жасалған мәміледе 3 ҚЕХС-тегі (IFRS) анықтамаға сәйкес өз бизнесін білдіретін активті сатудың немесе салудың нәтижесінде туындайтын пайда немесе шығын толық көлемде танылады. Дегенмен бизнесті білдірмейтін активті сатудың немесе салудың нәтижесінде туындайтын пайда немесе шығын қауымдасқан ұйымдағы немесе бірлескен кәсіпорындағы инвесторлар ұйымынан өзге қатысу үлестерінің шегінде ғана танылады. ҚЕХС жөніндегі кеңес бұл түзетулердің күшіне енгізілу күнін белгісіз мерзімге ауыстырды, дегенмен бұл түзетулерді мерзімінен бұрын қолданатын ұйым оларды перспективті түрде қолдануы тиіс. Қор бұл түзетулерді, олр күшіне енгеннен кейін қолданады.

«Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар» 28 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер

Түзетулер, ұйым 9 ҚЕХС-ті (IFRS) соларға үлестік қатысу әдісі қолданылмайтын, бірақ мәнінде қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға таза инвестицияның бір бөлігін құрайтын (ұзақ мерзімді салымдар) қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға ұзақ мерзімді салымдарды қолданатындығын түсіндіреді. Бұл түсіндіру маңызды болып табылады, өйткені ол мұндай ұзақ мерзімді салымдарға 9 ҚЕХС-те (IFRS) күтілетін кредиттік шығындардың моделі қолданылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)**

«Қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға ұзақ мерзімді салымдар» 28 ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер (жалғасы)

Сондай-ақ түзетулерде, 9 ҚЕХС-ті (IFRS) қолдану кезінде ұйым қауымдасқан ұйым немесе бірлескен кәсіпорын шеккен шығындарды, не болмаса «Қауымдасқан ұйымдарға немесе бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар» 28 ҚЕХС (IAS) қолдану салдарынан туындайтын қауымдасқан ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға салынған таза инвестицияның түзетулері ретінде танылған таза инвестицияның құнсыздануынан болған шығындарды назарға алмайтындығы түсіндіріледі.

Бұл түзетулер ретроспективті түрде қолданылады және 2019 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулер Қордың жеке қаржылық есептілігіне әсерін тигізбейді.

ҚЕХС-ті жыл сайынғы жетілдірулер, 2015-2017 жылдар кезеңі (2017 жылғы желтоқсанда шығарылды)

Бұл жетілдірулерге мынадай түзетулер кіреді:

«Бизнесстерді біріктіру» 3 ҚЕХС (IFRS)

Түзетулерде, егер ұйым бірлескен операция болып табылатын бизнеске бақылау алса, бірлескен операцияның активтері мен міндеттемелеріндегі қатысу үлестерін әділ құны бойынша қайта бағалауды қоса алғанда, ол кезең-кезеңімен жүзеге асырылатын бизнесстерді біріктіруге қатысты талаптарды қолданылуы тиіс екендігі түсіндірілген. Бұл ретте иеленуші бірлескен операциялардағы бұрын болған барлық қатысу үлесін қайта бағалауы тиіс.

Ұйым солардың күні 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын алғашқы жылдық есептік кезеңмен сай келетін немесе содан кейін басталатын бизнесстердің біріктірілуіне қатысты бұл түзетулерді қолдануы тиіс. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Бұл түзетулерді Қор бизнесстердің келешек біріктірулеріне қолданылады.

«Бірлескен кәсіпкерлік» 11 ҚЕХС (IFRS)

Бірлескен операциялардың қатысушысы болып табылатын, бірақ бірлескен бақылауы жоқ тарап бірлескен операцияларға бірлескен бақылауды ала алады, солардың шеңберіндегі қызмет бұл термин 3 ҚЕХС-те (IFRS) айқындалғандай бизнесті білдіреді. Түзетулерде мұндай жағдайларда осындай бірлескен операцияда бұрын болған қатысу үлестерінің қайта бағаланбайтындығы түсіндіріледі.

Ұйым мұндай түзетулерді мәмілелерге қатысты қолдануы тиіс, солардың шеңберінде ол бірлескен бақылауға ие болады және солардың күні 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын алғашқы жылдық есептік кезеңмен сай келеді немесе содан кейін басталады. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Қазіргі уақытта бұл түзетулер Қорға қолданылмайды, дегенмен олар келешекте тиісті мәмілелерге қолданыла алады.

«Пайда салығы» 12 ҚЕХС (IAS)

Түзетулер, дивидендтерге қатысты салық салдары көпшілік жағдайда меншік иелерінің арасында бөлумен қарағанда, бөлінетін пайданы әкелген бұрынғы операциялармен немесе оқиғалармен байланысты екендігін түсіндіреді. Тиісінше, ұйым ұйымның бастапқыда бұл операцияларды немесе оқиғаларды қай жерде мойындағандығына қарай дивидендтерге қатысты салық салдарын пайда немесе шығын, өзге де жиынтық кіріс немесе меншікті капитал құрамында мойындауы тиіс.

«Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану» 1 ҚЕХС (IFRS) – ҚЕХС-ті алғаш рет қолданатын ұйымдар үшін қысқа мерзімді босатуларды жою

1 ҚЕХС (IFRS) E3-E7 тармақтарымен көзделген қысқа мерзімді босатулар жойылды, өйткені олар өз функциясын атқарды. Бұл түзетулер 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енеді. Бұл түзетулер Қорға қатысты қолданылмайды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар (жалғасы)**

ҚЕХС-ті жыл сайынғы жетілдірулер, 2015-2017 жылдар кезеңі (2017 жылғы желтоқсанда шығарылды) (жалғасы)

«Шетел валютасындағы операциялар және алдын ала төлем» 22 ҚРМФО (IFRIC) түсіндіру

Түсіндіруде алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну нәтижесінде туындайтын монетарлық емес активтің немесе монетарлық емес міндеттеменің мойындалуы тоқтаған кезде тиісті активтің, шығыстың немесе кірістің (немесе оның бір бөлігінің) бастапқы мойындалуы кезінде пайдаланылуы тиіс айырбас бағамын айқындау мақсатындағы операцияның жасалу күні ұйым алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну нәтижесінде туындайтын монетарлық емес активті немесе монетарлық емес міндеттемені алғаш рет мойындаған күні болып табылады. Алдын ала төлемнің жасалу немесе алыну операциялары жасалған жағдайда ұйым әрбір төлем немесе алдын ала төлемді алу үшін операция күнін айқындауы тиіс. Ұйымдар бұл түсіндіруді ретроспективті түрде қолдана алады. Балама ретінде ұйым түсіндіруді көрсетілген күнге немесе содан кейін бастапқыда мойындалған түсіндіруді қолдану аясының шеңберінде барлық активтерге, шығыстар мен кірістерге қатысты ұйым перспективті түрде түсіндіруді қолдана алады:

- (i) ұйым бұл түсіндіруді алғаш рет қолданатын есептік кезеңнің басталуы; немесе
- (ii) ұйым алғаш рет бұл түсіндіруді қолданатын есептік кезеңнің қаржылық есептілігінде салыстырмалы ақпарат ретінде көрсетілген алдыңғы есептік кезеңнің басы.

Түсіндіру 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы мерзімнен кейін басталатын жылдық есептік кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Бұл фактінің ашылып көрсетілуі талабымен мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. Дегенмен Қордың ағымдағы қызметі түзетулердің талаптарына сәйкес келетіндіктен, Қор ол оның жеке қаржылық есептілігіне әсер етпейді деп санайды.

Еншілес компанияларға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Қордың өзінің еншілес ұйымдарына, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялары құнсыздануды шегерумен бастапқы құн бойынша ескеріледі. Қауымдасқан компания – бұл Қор айтарлықтай ықпал ететін, бірақ еншілес компания да, бірлескен кәсіпорын да болып табылмайтын компания.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Әрбір есептік күні Қор активтің ықтимал құнсыздану белгілерінің бар-жоқтығын анықтайды. Егер осындай белгілер орын алса, немесе егер активтің құнсыздануына жыл сайын тексеру жүргізу талап етілсе, Қор активтің өтелетін құнына бағалау жүргізеді. Активтің өтелетін құны – бұл мына шамалардың ең үлкені: активтің әділ құны және активті пайдаланудан болатын құндылық. Өтелетін құн негізінен басқа активтер немесе активтер тобы жасайтын ағындардан тәуелсіз ақша қаражатының ағындарын актив жасаған жағдайда ғана жеке актив үшін анықталады. Егер активтің баланстық (ағымдағы) құны оның өтелетін құнынан асып кетсе, актив құнсызданған болып саналады және өтелетін құнға дейін есептен шығарылады. Пайдаланудан болатын құндылықты бағалау кезінде болашақтағы ақша ағындары келтірілген құнға дейін дисконттау мөлшерлемесі бойынша активке тән ақша мен тәуекелдердің уақытша құнын ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салық салғанға дейін дисконтталады.

Әрбір есептік күні қаржылық емес активтер үшін құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындардың енді жоқтығының немесе азайғандығы белгісінің болуы бағаланады. Егер ондай белгі болса, Қор активтің өтелетін құнын есептейді. Құнсызданудан болатын бұрын танылған шығындар, егер құнсызданудан болатын шығынды соңғы рет таныған уақыттан бастап активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған жол берілімде өзгеріс орын алған жағдайда ғана қалпына келтіріледі. Қалпына келтірілген жағдайда активтің баланстық құны активтің өтелетін құнынан, сондай-ақ егер бұрынғы жылдары актив бойынша құнсызданудан болатын шығын танылмаған жағдайда ол бойынша осы актив танылған болса, баланстық құннан (амортизацияны шегергенде) аспайды. Мұндай қалпына келтіру жиынтық кіріс туралы есепте танылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (ЖАЛҒАСЫ)****Қаржылық емес активтердің құнсыздануы (жалғасы)**

Сондай-ақ нақты активтерді бағалау кезінде мынадай өлшемшарттар қолданылады:

Енішілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға инвестициялар

Әрбір есептік күнге Қор енішілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздануының объективтік айғақтарының болуын айқындайды. Егер құнсызданудың объективтік индикаторлары болса, Қор құнсыздануға тест жүргізеді және құнсыздану сомасын өтетін құн мен инвестицияның баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептейді.

Қаржы активтері***Бастапқы тану және бағалау***

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, өзге де жиынтық кіріс (ӨЖКӨК) арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе шығын арқылы әділ құны (ПШӨК) бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі шартта көзделген қаржы активі мен Компания бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Қор іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Қор қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Қор іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады.

Қор қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Қор өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды.

Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта (стандартты талаптарда жасалатын сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық операциялар ол жасалған күнге, яғни Қор активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері екі санатқа жіктеледі:

- амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар)

Бұл санат Қор үшін барынша орынды болып табылады. Қор қаржы активтерін амортизацияланған құны бойынша бағалайды, егер мына талаптардың екеуі де орындалса:

- қаржы активі бизнес-модельдің шеңберінде ұсталады, оның мақсаты қаржы активтерін шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұстау болып табылады; және
- қаржы активінің шарттық талаптары көрсетілген күндерге борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздейді.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып бағаланады және оларға құнсыздануға қатысты талаптар қолданылады. Пайда немесе шығындар активтің мойындалуы тоқтаған, ол түрлендірілген немесе құнсызданған жағдайда пайданың немесе шығынның құрамында мойындалады.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санатына Қор сауда және өзге де дебиторлық берешекті, байланысты тараптарға берілген қарыздар мен банк салымдарын жатқызады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Қаржы активтері (жалғасы)***Бастапқы мойындау және бағалау (жалғасы)**Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері*

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің санаты Қор байланысты тараптарға берген және міндетті түрде әділ құны бойынша бағаланатын кейбір қарыздарды қамтиды. Солар бойынша ақша ағындары борыштың негізгі сомасының және пайыздардың есебінен тек төлемдер болып табылмайтын қаржы активтері пайдаланылатын бизнес-модельге қарамастан пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша жіктеледі және бағаланады. Борыштық құралдарды амортизацияланған құны немесе ӨЖКӨҚ бойынша жоғарыда сипатталғандай жіктеуге арналған критерийлерге қарамастан, борыштық құралдар бастапқыда танылған кезінде, егер осы сияқты жіктеу есептегі сәйкессіздікті жойса немесе айтарлықтай азайтса, ПШӨҚ бойынша ескерілетін ретінде жіктелуі мүмкін.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері қаржылық жағдай туралы жеке есепте әділ құны бойынша ескеріледі, ал олардың әділ құнының таза өзгеруі пайда немесе шығын туралы жеке есепте танылады.

Мойындауды тоқтату

Қаржы активі (қаржылық жағдай туралы жеке есептен алынып тасталады), егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса; не болмаса
- Қор активтен ақша ағындарын алу құқығын берсе, не алынатын ақша ағындарын толық көлемде және елеулі кідіріссіз «транзиттік» келісім бойынша үшінші тарапқа төлеу міндеттемесін алса; не (а) Қор активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын берсе, не (б) Қор бермесе, бірақ активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын бермесе, бірақ осы активті бақылауды берсе жеке бухгалтерлік баланста тану тоқтатылады.

Егер Қор өзінің активтен ақша ағынын алу барлық құқығын берсе не транзиттік келісім жасаса, ол меншік құқығына байланысты тәуекелдер мен табысты сақтап қала алған-алмағанын және, егер сақтап қала алған болса, онда қандай көлемде екендігін бағалайды. Егер Қор активтен болатын барлық тәуекелдер мен табысты іс жүзінде бермесе және өзінде сақтамаса, сондай-ақ активке бақылауды бермесе, Қор берілген активке өзінің қатысуын жалғастыруы дәрежесінде тануын жалғастырады. Бұл жағдайда Қор тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Қор сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепіл нысанын қабылдайтын жалғасқан қатысу мынадай шамалардың ең азы бойынша бағаланады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуін Қор талап етуі мүмкін өтемақының ең көп сомасының ең азы бойынша мойындалады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық қаржы активтеріне қатысты күтілетін кредиттік шығындарға (ККШ) бағалау резервін мойындайды.

ККШ шартқа сәйкес Қорға тиесілі болатын ақша ағындары мен Қор бұл актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге шамамен тең болатын мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырған барлық ақша ағындарының арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын кредит сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады.

ККШ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін кредиттік шығындар) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін кредиттік шығындарға қатысты шығындарға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін кредит тәуекелі айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік шығындар) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін кредиттік шығындарға қатысты шығындарға бағалау резерві құрылады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Қаржы активтері (жалғасы)***Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)*

Сауда және өзге де дебиторлық берешекке қатысты Қор ККШ-ні есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Қор кредит тәуекелінің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есептік күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік шығындарға тең сомада залалдарға бағалау резервін мойындайды. Қор қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген кредиттік шығындардың пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Егер шартта көзделген төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Қор қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Қор, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Қор ұстап қалатын кредит сапасын арттыру тетіктерін ескермесе, Қордың шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады. Егер Қордың шартта көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізделген үміттері болмаса, қаржы активі есептен шығарылады.

Сату үшін қолда бар инвестициялар

Бастапқы құн өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік айғақтары болған жағдайда, сатуға арналған қолда бар үлестік бағалы қағаз құнсызданған болып саналады. Құнсызданудың сапалық өлшемшарттарына қосымша ретінде бастапқы құн өтелмеуі мүмкін екендігінің объективтік айғақтары әділ құнның бастапқы құн шамасынан елеулі түрде немесе ұзақ төмендеуін қамтиды.

Егер сатуға арналған қолда бар үлестік бағалы қағаз Қор белгілеген сапалық немесе сандық өлшемшарттарға сәйкес құнсызданса, әділ құнның келесі есептік күндерде одан әрі төмендеуі құнсыздану ретінде танылады. Осылайша, әрбір есептік кезеңде Қордың құнсыздану өлшемшарттарына сәйкес құнсыздануға ұшыраған ретінде айқындалған үлестік бағалы қағазға қатысты құнсыздану бұрын танылған құнсыздануды шегергендегі әділ құн мен бастапқы құнның арасындағы айырма мөлшерінде танылады.

Акционерге беру үшін ұсталатын активтер ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер

Егер активтер мынадай өлшемшарттарға сәйкес келсе:

- ағымдағы жағдайында жедел беру үшін олар қолда бар болса;
- жоспарланған беруді жүзеге асыруға аса ниеті болса;
- жоспарды аяқтау үшін алдын ала белсенді әрекеттер қолданылатын болса;
- беруді жүзеге асыру ықтималдығы жоғары болса және беру жіктеу сәтінен бастап 1 (бір) жылдың ішінде аяқталады деп күтілсе, Акционерге беру үшін ұсталатын ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі.

Акционерге беру үшін ұсталатын активтер ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер жеке қаржылық есептілікте жеке бухгалтерлік баланстағы ағымдағы активтер санатында жеке ұсынылған.

Акционерге беру үшін ұсталатын активтер ретінде жіктелетін ұзақ мерзімді активтер (және шығу топтары) беруге арналған шығындар шегеріле отырып, активтердің баланстық құны мен әділ құнның ең азы бойынша есепке алынады.

Акционерге беру үшін ұсталатын актив ретінде жіктелуін тоқтатқан ұзақ мерзімді актив мыналардың ішінен ең аз мән бойынша:

- егер осы актив (немесе шығу тобы) Акционерге беруге арналған актив ретінде жіктелмесе, кез келген амортизацияға немесе танылған қайта бағалауға түзетіле отырып, актив (немесе шығу тобы) Акционерге беруге арналған актив ретінде жіктелгенге дейін оның баланстық құнынан, және
- беруден бас тарту туралы кейінгі шешім күніндегі оның өтелетін сомасынан бағаланады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**Қосылған құн салығы (ҚҚС)**

Салық органдары нетто негізде сатулар мен сатып алулар бойынша ҚҚС өтелуін жасауға мүмкіндік береді, өтелуге жататын ҚҚС ішкі нарықтағы сатулар бойынша ҚҚС-ты шегере отырып, ішкі нарықтағы сатып алулар бойынша ҚҚС-ты білдіреді. Экспортқа сатылымдар нөлдік мөлшерлеме бойынша салынады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, талап еткенге дейінгі салымдарда орналасқан қаражат, бастапқы өтеу мерзімі 3 (үш) айдан артық болмайтын өзге де қысқа мерзімді өтімділігі жоғары инвестициялар жатады.

Қаржылық міндеттемелер***Бастапқы тану және бағалау***

9 ҚЕХС қолданылу саласында тұрған қаржылық міндеттемелер тиісінше пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер немесе кредиттер мен қарыз алулар ретінде жіктеледі. Қор оларды бастапқы таныған кезде өзінің қаржылық міндеттемелерін жіктейді.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда қарыздар мен кредиттер болған жағдайда мәміле бойынша солармен тікелей байланысты шығындарға ұлғайтылған әділ құны бойынша мойындалады. Қордың қаржылық міндеттемелері сауда және өзге де кредиторлық берешекті, алынған қарыздарды, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздарын, қаржылық кепілдік шарттарын және өзге де міндеттемелерді қамтиды.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді одан кейінгі бағалау олардың жіктелуіне былайша тәуелді болады:

Қарыздар және Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары

Бастапқыда мойындалғаннан кейін пайыздық кредиттер мен қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар, оларды тануды тоқтатқанда, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы амортизацияның есептелуіне қарай жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Амортизацияланған құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлемені амортизациялау жиынтық кіріс туралы жеке есептегі пайыздық шығыстардың құрамына кіреді.

Шығарылған қаржы құралдары немесе олардың компоненттері, егер шарттық келісімнің нәтижесінде Қордың не ақшалай қаражатты немесе өзге де қаржылық активтерді жеткізу міндеттемесі, не тіркелген ақшалай қаражаттың немесе басқа да қаржылық активтердің тіркелген сомасын тіркелген меншікті үлестік құралдар санына айырбастауға қарағанда, міндеттемені өзгеше түрде орындау міндеттемесі болса, олар міндеттемелер ретінде жіктеледі. Мұндай құралдар қарыздарды және мәмілеге тікелей байланысты шығындарды шегергендегі алынған қаражаттың әділ құны бойынша бастапқыда ескерілген кредит мекемелерінен алынған Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаражаты мен қарыздарын қамтиды. Кейіннен, алынған қаражат амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі, және алынған қаражаттың таза шамасы мен өтеу құны арасындағы тиісті айырмашылық тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып қарыз беру кезеңіндегі жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Егер Қор өзінің меншікті борыштық міндеттемесін сатып алса, онда ол жеке бухгалтерлік баланстан шығарылады, ал міндеттеменің баланстық құны мен мәміле бойынша төленген өтелім арасындағы айырмашылық пайыздық кіріске қосылады.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар бухгалтерлік есепте қарыздардың қағидаттары сияқты, Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары да көрсетілетін Қордың айналымға шығарылған облигацияларында берілген.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)***Кейінгі бағалау (жалғасы)**Қаржылық кепілдік шарттары*

Қор шығарған қаржылық кепілдік шарттары борыштық құралдың талаптарына сәйкес белгілі бір борышкердің уақтылы төлемді жүзеге асыра алмауы салдарынан осы шарттың иесіне келтірілген шығындарды өтеу үшін төлем жүргізуді талап ететін шарттарды білдіреді. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдіктің шығуымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құны бойынша міндеттеме ретінде мойындалады. Соңынан, міндеттеме мынадай шамалардан барынша көп бағаланады: есептік күнге қолданыстағы міндеттемені өтеуге қажетті шығындарды ең жақсы бағасы және жинақталған амортизацияны шегере отырып міндеттеменің мойындалған сомасы.

Инвестицияларды сатып алу кезінде туындайтын опциондар

Егер инвестицияларды сатып алу кезінде Қор сатушыға кәсіпорында сатып алған үлес бойынша колл опционның берсе, Қор осындай опционға қатысу сатушыға осындай үлеске меншік құқығына байланысты пайда мен тәуекелдерге қолжетімділік беретінін-бермейтінін бағалайды.

Егер колл опцион сатып алған үлес бойынша опцион ұстаушысына үлестік иеленудің пайдасы мен тәуекелдеріне қолжетімділік бермеген жағдайда бұл опцион Қордың елеулі ықпалын анықтау кезінде ескерілмейді.

Қор үшін опцион бойынша міндеттемелердің әділ құны сатып алынған инвестициялар құнының бір бөлігі ретінде танылады. Кейіннен қаржылық міндеттеме 39 БЕХС талаптарына сәйкес бағаланады. Қаржылық міндеттеменің әділ құнындағы өзгерістер, сондай-ақ осы опциондарды іске асырумен байланысты кез келген кірістер немесе шығыстар жиынтық кіріс туралы жеке есепте ескеріледі.

Туынды қаржы құралдары

Бастапқыда туынды құралдар туынды құралдың шартын жасаған күндегі әділ құн бойынша танылады және кейіннен әрбір есептік күнде олардың әділ құнына дейін қайта бағаланады. Жиынтық пайда немесе шығын, егер туынды құрал хеджирлеу құралы ретінде танылмаса және жарамсыз болса, жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады, бұл жағдайда жиынтық кіріс туралы жеке есептегі тану мерзімі хеджирлеу қатынастарының сипатына байланысты болады.

Оң әділ құны бар туынды құрал – қаржылық актив ретінде, ал теріс әділ құны бар туынды құрал қаржылық міндеттеме ретінде танылады. Туынды құрал егер құралды қолданудың қалған мерзімі 12 (он екі) айдан асқан және оны сату немесе өтеу таяу арадағы 12 (он екі) айдың іші деп болжанбаған жағдайда ұзақ мерзімді актив немесе ұзақ мерзімді міндеттеме ретінде көрсетіледі. Өзге туынды құралдар ағымдағы активтерге немесе ағымдағы міндеттемелерге енгізіледі.

Кірісті тану

Кірістер Қор операциямен байланысты экономикалық пайдаларды алатын ықтималдық бар болған кезде танылады және кіріс сомасы дұрыс белгіленуі мүмкін.

Пайыздық және дәл сондай кірістер мен шығыстар

Уақытша бос ақша қаражатын орналастырудан болатын пайыздық кірісті қоспағанда, барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер Қордың негізгі қызметінен алынатын кірістерді білдіреді және пайыздық кірістердің құрамында ашып көрсетіледі. Уақытша бос ақша қаражатын орналастырудан болатын пайыздық кірістер қаржылық кірістердің құрамында ашып көрсетіледі.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****Кірісті мойындау (жалғасы)**

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар (жалғасы)

Амортизациялық құн және сатуға арналған қолда бар инвестициялар ретінде жіктелген пайыздық қаржы құралдары бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер немесе шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеменен көрсетіледі. Осы мөлшерлеме бойынша дисконттау кезінде күтілетін болашақтағы ақшалай төлемдер немесе қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішіндегі немесе өте қысқа уақыт кезеңі ішіндегі түсімдер, олар қолданылатын жерде бұл қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәлме-дәл келтіріледі. Есептеу кезінде қаржылық құрал бойынша барлық шарттық талаптар (мысалы, мерзімінен бұрын өтеу құқығы) және тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын құралға тікелей байланысты комиссиялық немесе қосымша шығыстар ескеріледі, бірақ кредиттер бойынша болашақ шығыстар ескерілмейді.

Қор төлемдердің немесе түсімдердің бағаларын қайта қарастырған жағдайда, қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің баланстық құны түзетіледі. Түзетілген баланстық құн бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде есептеледі, ал баланстық құнның өзгерісі пайыздық кірістер мен шығыстар ретінде бейнеленеді.

Құнсыздану салдарынан жеке қаржылық есептілікте көрсетілген қаржылық активтің немесе ұқсас қаржылық активтер тобының құны төмендеген жағдайда, пайыздық кірістер жана баланстық құн негізінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша танылуын жалғастырады.

Дивидендтер

Дивидендтер бойынша кіріс Қордың төлем алу құқығы белгіленген жағдайда танылады.

Мемлекеттік субсидиялар

Қазақстан Республикасының Үкіметі Қордың жалғыз акционері болып табылғандықтан, Қор Үкіметтің рөлін бағалай отырып, онымен жасалған барлық мәмілелерді талдайды: Үкімет ең бастысы қай жағдайларда Акционер ретінде, ал қай жағдайларда реттеуші ретінде әрекет етеді. Егер нақты операция кезінде Үкіметтің акционер ретінде әрекет ететіндігі анықталса, Қордың мұндай операцияның нәтижесінде алған кез келген пайдасы немесе шеккен шығыны тікелей капиталда жарна немесе Акционердің капиталын алып кою ретінде мойындалады.

Егер Үкіметтің ерекше операциясы Акционер ретіндегі әрекет ретінде анықталмаса, мұндай операциялар 20 «Мемлекеттік субсидияларды есепке алу және мемлекеттік көмек туралы ақпаратты ашу» БЕХС ережелеріне сәйкес ескеріледі. Мұндай жағдайларда мемлекеттік субсидиялар субсидиялардың алынатындығы және онымен байланысты барлық қажетті жағдайлардың орындалатындығына ақылға қонымды сенімділік болған кезде олардың әділ құны бойынша мойындалады. Егер субсидия шығыс бабына қатысты болған жағдайда, ол жүйелі негізде өтеуі тиіс тиісті шығыстармен салыстыру үшін қажетті кезең ішіндегі кіріс ретінде мойындалады. Субсидия активке қатысты болған кезде оның әділ құны болашақ кезеңдердің кірісіне жатқызылады және тиісті активтің пайдалы қызмет етуінің күтілетін кезеңі ішінде пайдалар мен шығындар туралы жеке есепте тең бөліктермен жыл сайын көрсетіледі. Кіріске жататын субсидиялар пайдалар мен шығындар туралы жеке есепте операциялық қызметтен түсетін кірістердің құрамында жеке ұсынылған.

Шығыстарды мойындау

Шығыстар пайда болу сәтіне танылады және олар есептеу әдісінің негізіне жатқызылған сол кезеңде жеке қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Табыс салығы

Бір жылғы табыс салығы ағымдағы және кейінге қалдырылған салықты қамтиды. Табыс салығы ол өз капиталына тікелей жатқызылған баптарға жататын жағдайларды қоспағанда, жиынтық кіріс туралы есепте көрсетіледі және бұл жағдайда ол капиталда танылады.

Табыс салығы бойынша ағымдағы шығыстар бір жылдағы салық салынатын пайда бойынша төленетін, күтілетін салықтарды және өткен жылдарға қатысты төленетін салыққа қатысы бар кез келген түзетулерді білдіреді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелер баланстық әдісті пайдалана отырып, барлық уақытша айырмашылықтарына қатысты есептеледі.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**Табыс салығы (жалғасы)**

Кейінге қалдырылған салықтар компаниялардың бірігуі болып табылмайтын және оны жасау сәтінде бухгалтерлік кіріске немесе салық салынатын пайда мен шығынға әсерін тигізбейтін мәміле бойынша гудвилді, активті немесе міндеттемелерді бастапқы тану нәтижесінде кейінге қалдырылған табыс салығы пайда болған жағдайды қоспағанда, жеке қаржылық есепте активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы және олардың баланстық құны арасындағы барлық уақытша айырмашылықтар бойынша айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активі шегерілетін уақытша айырмашылықтар сомасына төмендетілуі мүмкін салық салынатын пайданы алудың елеулі ықтималдылығы дәрежесінде ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен активтері есептік күнге қолданылып жүрген немесе жарияланған (іс жүзінде қабылданған) салық мөлшерлемелері негізінде қолданылуы активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңінде күтілетін салық мөлшерлемелері бойынша есептеледі.

Капитал*Жарғылық капитал*

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Кәсіпорындарды біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығаруға тікелей байланысты үшінші тараптарға қызметтеріне ақы төлеу шығындары осы эмиссия нәтижесінде алынған соманы төмендету ретінде капиталдың құрамында көрсетіледі. Шығарылған акциялардың номиналды құнының үстінен алынған қаражаттың әділ құнынан асып кеткен сома бөлінбеген пайдаға жатады.

Дивидендтер

Дивидендтер есептік мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есептік мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есептік күнге дейін ұсынылса, сондай-ақ есептік күннен кейін, бірақ шығаруға жеке қаржылық есептілікті бекіту күніне дейін ұсынылса немесе жарияланса, жеке қаржылық есептілікте ашылып көрсетіледі.

2018 жылғы 1 қаңтарға дейінгі есеп саясаты***Қаржы активтері****Бастапқы тану және бағалау*

39 БЕХС қолданылу саласындағы қаржылық активтер тиісінше пайда немесе шығын; берілген қарыздар мен дебиторлық берешек; өтелгенге дейін ұсталатын қаржылық активтер; сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер; туынды құралдар арқылы әділ құнмен қайта бағаланатын қаржылық активтер ретінде жіктеледі. Қор өзінің қаржылық активтерін олардың бастапқы танылуы кезінде жіктейді.

Қаржы активтері бастапқыда инвестициялар болған жағдайда ұлғайтылған, мәміле бойынша сонымен тікелей байланысты шығындарға пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланбайтын әділ құны бойынша мойындалады.

Заңнамада немесе белгілі бір нарықта қабылданған ережелерде белгіленген мерзімде активті жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алу немесе сату бойынша барлық мәмілелер («стандартты талаптардағы» сауда) мәмілені жасау күніне, яғни Қор өз мойнына активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күнге мойындалады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****2018 жылғы 1 қаңтарға дейінгі есеп саясаты (жалғасы)***Қаржы активтері (жалғасы)**Бастапқы мойындау және бағалау (жалғасы)*

Қордың қаржылық активтері ақша қаражаты мен оның баламаларын, банк депозиттерін, берілген қарыздарды, кредиттік мекемелердегі қаражатты, сатуға арналған қолда бар инвестицияларды және алынатын өзге де сомаларды қамтиды. Қаржы активін одан кейін бағалау былайша оларды жіктеуге байланысты болады:

Кредиттік мекемелердегі қаражат, берілген қарыздар және өзге де дебиторлық берешек

Кредиттік мекемелердегі қаражат, кейбір банктік депозиттер, берілген қарыздар мен дебиторлық берешек белсенді нарықта қолданылмайтын белгіленген немесе айқындалған төлемдері бар туынды емес қаржылық активтерді білдіреді. Бастапқыда мойындалғаннан кейін осы сияқты қаржы активтері құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып айқындалған амортизациялық құны бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Амортизация тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану негізінде жиынтық кіріс туралы жеке есептегі пайыздық кірістердің құрамына енгізіледі. Құнсыздануға негізделген шығындар жиынтық кіріс туралы жеке есепте жеке жолда көрсетіледі.

Өтеуге дейін ұстап қалатын инвестициялар

Тіркелген немесе айқындалған төлемдері мен тіркелген өтеу мерзімі бар туынды емес қаржылық активтер Қор оларды өтеу мерзіміне дейін ұстауға аса ниетті әрі қабілетті болған жағдайда өтелуге дейін ұсталатын инвестициялар ретінде жіктеледі. Өтеуге дейін ұстап қалатын инвестицияларды бастапқы бағалаудан кейін құнсызданудан келген шығындарды алып тастағанда, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы белгіленетін өтелімдік құны бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану негізінде амортизация жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайыздық кірістердің құрамына енгізіледі. Құнсыздануға негізделген шығындар жиынтық кіріс туралы жеке есепте жеке жолда көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар қаржы инвестициялары

Сату үшін қолда бар қаржы инвестицияларына үлестік және борыштық бағалы қағаздар жатады. Сатуға арналған қолда бар инвестициялар ретінде жіктелген үлестік бағалы қағаздар, – сатуға арналғандар ретінде де, пайда немесе шығын арқылы әділ құнмен қайта бағаланатындар ретінде де жіктелмеген инвестициялар. Осы санаттағы борыштық бағалы қағаздар – Қор белгіленбеген уақыт кезеңі ішінде ұстап тұруға ниетті және өтімділікті қамтамасыз ету мақсаттары үшін немесе нарықтық жағдайлардың өзгерісіне жауап ретінде сатылуы мүмкін бағалы қағаздар.

Бастапқы бағаланғаннан кейін сатуға арналған қолда бар қаржылық инвестициялар әділ құнмен бағаланады, ал ол бойынша сатылмаған кірістер немесе шығындар сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау қорының құрамында өзге де жиынтық кіріс ретінде жинақталған кірістер немесе шығындар сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау қорынан жеке есептегі құнсыздану шығынының құрамына қайта жіктелетін инвестицияларды тану тоқтатылған сәтке дейін танылады, немесе құнсыздану деп танылады, ал жинақталған шығын сатуға арналған қолда бар инвестицияларды қайта бағалау жөніндегі резервтен жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайда немесе шығын құрамына қайта жіктеледі.

Әділ құнды анықтау

Есептік кезеңдегі белсенді нарықта саудалануы жүзеге асырылып отырған қаржы құралдарының әділ құны мәміле бойынша шығындар шегерілмей нарықтық баға белгілеулер немесе дилерлердің баға белгілеулері негізінде (ұзақ позицияларды сатып алуға арналған баға белгілеу және қысқа позицияларды сату үшін баға белгілеу) анықталады.

Саудасы белсенді нарықта жүзеге асырылмайтын өзге қаржы құралдарының әділ құны бағалаудың қолданылатын әдістемелерін пайдалана отырып айқындалады. Бағалау әдістемесі таза келтірілген құн негізіндегі модельді, қадағаланатын нарықта бағасы бар ұқсас құралдармен салыстыруды, опциондарды бағалау модельдері мен басқа да бағалау модельдерін қамтиды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)**2018 жылғы 1 қаңтарға дейінгі есеп саясаты (жалғасы)*****Қаржы активтері (жалғасы)****Мойындауды тоқтату*

Қаржы активі (немесе, қолданылуына қарай – қаржы активінің бөлігі немесе ұқсас қаржы активтері тобының бөлігі), егер:

- Активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса.
- Қор активтен ақша ағындарын алу құқығын берсе, не алынатын ақша ағындарын толық көлемде және елеулі кідіріссіз «транзиттік» келісім бойынша үшінші тарапқа төлеу міндеттемесін алса; не (а) Қор активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын берсе, не (б) Қор бермесе, бірақ активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын бермесе, бірақ осы активті бақылауды берсе жеке бухгалтерлік баланста тану тоқтатылады.

Егер Қор активтен ақша ағындарын алуға қатысты өзінің барлық құқығын берсе, не транзиттік келісім жасасса және бұл ретте активтің барлық тәуекелдері мен пайдасын бермесе және сақтамаса, сондай-ақ активті бақылауды бермесе, жаңа актив Қор берілген активке өз қатысуын жалғастыратындай дәрежеде танылады.

Бұл жағдайда Қор тиісті міндеттемені де таниды. Берілген актив пен тиісті міндеттеме Қор сақтаған құқықтар мен міндеттемелерді көрсететін негізде бағаланады.

Берілген актив бойынша кепіл нысанын қабылдайтын жалғасқан қатысу мынадай шамалардың ең азы бойынша танылады: активтің бастапқы баланстық құны немесе төленуін Қор талап етуі мүмкін ең көп сома бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемелер

Егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса немесе оның қолданылу мерзімі аяқталса, қаржылық міндеттеме танылуын тоқтатады.

Қаржы активтерінің құнсыздануы*Кредиттік мекемелердегі қаражат, клиенттерге берілетін қарыздар және банктік депозиттер*

Есепке алынуы амортизациялық құн бойынша жүргізілетін кредиттік мекемелердегі қаражатқа, берілген қарыздар мен банк депозиттеріне қатысты Қор бастапқыда жеке маңызы бар қаржылық активтер үшін құнсызданудың объективті белгілерінің болуын жеке негізде және жеке маңызы бар болып табылатын қаржылық активтер үшін жеке негізде немесе жиынтықта бағалайды. Егер Қор жеке негізде бағаланған қаржы активі бойынша оның маңызды болып табылатындығына қарамастан құнсызданудың объективті белгілері жоқ деп шешсе, Қор бұл активті кредит тәуекелінің осыған ұқсас сипаттамалары бар қаржы активтері тобына қосады. Соған қатысты құнсыздану шығындары мойындалатын дербес негізде құнсыздану мәніне бағаланатын активтер жиынтық негізде құнсыздану мәніне бағаланбауы тиіс.

Құнсыздану шығындарының пайда болуының объективтік айғақтары болған жағдайда, шығын сомасы активтің баланстық құны мен бағаланған болашақтағы ақша ағындарының қаражатының келтірілген құны арасындағы (әлі жұмсалмаған берілген қарыздар бойынша болашақта күтілетін шығындарды ескермейтін) айырманы білдіреді.

Болашақтағы есептік ақша ағындарының құны қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме арқылы дисконтталады. Егер қаржылық актив бойынша пайыздық мөлшерлеме ауыспалы болатын болса, құнсызданудан болған шығынды бағалау үшін дисконттау мөлшерлемесі пайыздың ағымдағы тиімді мөлшерлемесін білдіреді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ АСПЕКТІЛЕРІНЕ ШОЛУ (жалғасы)****2018 жылғы 1 қаңтарға дейінгі есеп саясаты (жалғасы)****Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)***Кредиттік мекемелердегі қаражат, клиенттерге берілетін қарыздар және банктік депозиттер (жалғасы)*

Активтің баланстық құны резерв шотын пайдалану есебінен төмендейді және шығын сомасы жиынтық кіріс туралы жеке есепте танылады. Пайыздық кірістер актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген баланстық құн бойынша есептелуін жалғастырады. Пайыздық кіріс жиынтық кіріс туралы жеке есепте жеке жолда кірістің бір бөлігі ретінде көрсетіледі. Берілген қарыздар мен тиісті резерв оларды өтеудің шынайы перспективалары болмағанда және барлық қамтамасыз ету іске асырылған немесе Қорға берілген жағдайда, есептен шығарылады. Егер келесі жылы құнсызданудан болатын шығындар танылғаннан кейін болған оқиғаға байланысты құнсызданудан болатын бағаланған шығындардың сомасы ұлғайса немесе азайса, құнсызданудан болған шығындардың бұрын танылған сомасы резерв шотын түзету арқылы ұлғаяды немесе азаяды. Егер бұрын есептен шығарылған сомалар қалпына келтірілсе, онда қалпына келтіру сомасы жиынтық кіріс туралы жеке есепте пайдаларда және шығындарда көрсетіледі.

4. МАҢЫЗДЫ БУХГАЛТЕРЛІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУЛАР МЕН ЖОРАМАЛДАР

Қордың жеке қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан жеке қаржылық есептілікте көрсетілген кірістер, шығыстар, активтер мен міндеттемелер сомасына, сондай-ақ есептік күнде шартты міндеттемелер мен активтер туралы ақпаратты ашуға ықпал ететін пайымдаулар шығаруды, бағалау мәндері мен жол берулерді айқындауды талап етеді. Алайда осы жол берулер мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік болашақта осыған ұқсас жол берулер мен бағалаулар жасауға қатысты активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына елеулі түзетулерді талап ететін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Келесі қаржы жылының ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнында елеулі түзетулердің себебі болуы мүмкін есептік күнге келешек туралы негізгі жорамалдар мен белгісіздік пайымдауларының өзге де негізгі дереккөздері төменде қарастырылады.

Қаржы құралдарының әділ құны

Шоғырландырылған бухгалтерлік баланста танылған қаржы құралдарының және қаржы міндеттемелерінің әділ құны осы активті нарықтар негізінде анықталмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып, анықталады. Мүмкіндігіне қарай осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде алайда, бұл іс жүзінде жүзеге асыру мүмкін болмаған жағдайларда, бақылаушы нарықтардан түсетін ақпарат пайдаланылады, әділ құнды белгілеу үшін пікірдің белгілі бір үлесі талап етіледі. Пікірлер өтімділік тәуекелі, кредит тәуекелі және өзгермелілік сияқты осындай бастапқы деректерді есепке алынуын қамтиды. Осы факторларға қатысты болжамдарға өзгерістер жеке қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін.

Кредиттік мекемелердегі қаражатпен берілген қарыздар мен депозиттердің құнсыздануына арналған резерв

Әрбір есептік күнге Қор пайдалар мен шығындардағы құнсызданудан болатын шығынды көрсету қажеттігі тұрғысынан кредиттік мекемелердегі қаражатпен берілген өздерінің елеулі қарыздарына және депозиттеріне талдау жүргізеді. Атап айтқанда, басшылықтың пайымдаулары құнсызданудан болған шығынды айқындау кезінде болашақ ақшалай ағындардың сомалары мен мерзімдерін бағалау үшін талап етіледі.

Осындай ақшалай ағындарды бағалау кезінде Қор егер осындай бар болса, қарыз алушының қаржылық жай-күйі және қамтамасыз етуді сатудың таза құны туралы өз пайымдауларын шығарады. Бұл бағалар факторлар қатарында жорамалдарға негізделген және нақты нәтижелері болашақта резервке өзгерістер әкелетін өзгелер болуы мүмкін.

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде басшылық, Қор дауласпайтын немесе егер қосымша салықтарды салық органдары есептейтін болса, ол ойдағыдай шағымдана алады деп есептемейтін салық заңнамасын сақтамаудың белгілі салаларын ықтимал міндеттемелері ретінде қарастырады. Мұндай анықтау мәнді пайымдауларды шығаруды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер, салық салу шарттарына түзетулер, салық талқылауларынан өзі күтетін шешімдер бойынша күтілетін нәтижелерді және сәйкестікті тексеруге салық органдары жүзеге асыратын ағымдағы нәтижені анықтау нәтижесінде өзгеруі мүмкін.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ БУХГАЛТЕРЛІК ПАЙЫМДАУЛАР, БАҒАЛАУЛАР МЕН ЖОРАМАЛДАР (жалғасы)****Кейінге қалдырылған салық активтері**

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық резервтер мен салық салынатын уақытша айырмашылықтарға және осындай шығыстардың коммерциялық сипатына, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясын табысты қолдануға негіздеу ықтималдығы бар дәрежеде өзге де міндеттемелер бойынша танылды. 2018 жылғы 31 желтоқсанда кейінге қалдырылған салық активтерінің танылмаған сомасы 34.447 миллион теңгені (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 18.991 миллион теңге) құрады (27-ескерпне).

Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануы

Егер еншілес ұйымға салынған инвестицияның баланстық құны келесі өлшемдердің ең үлкені болып табылатын оның өтелетін құнынан асып кетсе, құнсыздану орын алады: сатуға арналған шығынды шегергендегі әділ құн және пайдаланудан болған құндылық Қор 2018 жылы еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануын мойындамады.

Күтілетін кредиттік шығындарды бағалау

9 ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес, сол сияқты 39 БЕХС-ке (IAS) сәйкес қаржы активтерінің барлық санаттары бойынша шығындарды бағалау пайымдауды қолдануды қажет етеді, атап айтқанда, құнсыздану шығынын айқындау және кредит тәуекелінің едәуір ұлғаюын бағалау кезінде келешек ақша ағындарының көлемі мен пайда болу мерзімдерін және қамтамасыз ету құнын бағалау қажет. Мұндай есепті бағалаулар бірқатар факторларға байланысты болады, солардағы өзгерістер құнсызданудың бағалау резервтерінің түрлі сомаларына әкеп соқтыра алады. Қордың ККШ есептеулері ауыспалы бастапқы деректер мен олардың өзара тәуелділіктерін таңдауға қатысты бірқатар базалық жорамалдар кіретін күрделі модельдердің нәтижесі болып табылады. Пайымдаулар мен есепті бағалаулар болып есептелетін ККШ есептеу модельдерінің элементтеріне келесілер жатады:

- Қор дефолт ықтималдылығын (PD) айқындау үшін пайдаланатын ішкі кредиттік рейтингіні тағайындау жүйесі;
- солар бойынша ККШ топшілік негізде бағаланғанда қаржы активтерін топтарға біріктіру;
- ККШ-ні есептеу модельдерін әзірлеу, оған қоса түрлі формулалар және бастапқы деректерді таңдау;
- макроэкономикалық сценарийлер мен экономикалық деректер арасындағы өзара байланыстарды айқындау, мысалы, бір жылға шегіне отырып мұнай бағасын, сондай-ақ дефолт ықтималдылығының (PD) көрсеткіштеріне, дефолт тәуекеліне ұшырайтын көлемге (EAD) және дефолт кезінде шығындар деңгейіне (LGD) әсері.

5. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР МЕН ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК**Ғимаратты сатып алу**

2018 жылғы 7 желтоқсанда Қор баланстық құны 18.171 миллион теңге болатын, Е-10 көш., 17/10 мекенжайы бойынша орналасқан және жалпы алаңы 32.706,8 ш.м. тұратын «Жасыл орам» әкімшілік ғимаратын сатып алды. Ғимарат күнделікті қызметте пайдалану мақсатында Қор ішінара орналасқан жылжымайтын мүлік және операциялық жалдау талаптары негізінде еншілес компанияларға жалға берілетін жылжымайтын мүлік болып табылады. Осыған байланысты Қор жалға берілетін алаңдарды 8.738 миллион теңге мөлшеріндегі инвестициялық жылжымайтын мүлік ретінде жіктеді.

6. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

Қор 2015 жылы Топтың бизнес-процестерін автоматтандыру мақсатында «Қазақстан САП» ЖШС компаниясымен SAP бағдарламалық жасақтамасын сүйемелдеу бойынша қызметтерді пайдалану және көрсетудің мерзімсіз құқықтарын беру туралы ұзақ мерзімді келісім (бұдан әрі – «Келісім») жасасты. 2017 жылы Қор оның еншілес ұйымы «Самұрық-Қазына Бизнес-Сервис» ЖШС-мен сенімгерлік басқару шартын жасады, әрі ол Қор компаниялары тобының портфельдік компанияларына лицензияларды таратады. Бағдарламалық жасақтаманы пайдалану құқықтарын еншілес ұйымдарға жалға беру жөніндегі ұзақ мерзімді шарттарға сәйкес және SAP бағдарламалық жасақтамасын пайдалану құқықтарын беру туралы актілердің негізінде, Қор 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 3.700 миллион теңге жалпы сомаға материалдық емес активтердің ішінара есептен шығарылуын мойындады және SAP-тың қалған лицензияларын материалдық емес активтерден 12.204 миллион теңге жалпы сомаға өзге де ұзақ мерзімді активтерге қайта жіктеді (12-ескерпне).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**7. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР**

Келесі кестеде Қордың еншілес ұйымдарына салынған инвестициялар, олардың қызметі, тіркелген елі немесе орналасқан жері, сондай-ақ Қордың бұл ұйымдарға қатысу үлесі көрсетілген:

Миллион теңгемен	Қызметінің түрі	Елі	2018 жылғы		2017 жылғы		Иелік ету үлесі	
			31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	31 желтоқсан	2018 жылғы	2017 жылғы
	«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	Қазақстан	1.449.825	1.449.535	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ	Қазақстан	1.187.621	1.187.541	90,42%	90,09%	90,09%	90,09%
	«Самұрық-Энерго» АҚ	Қазақстан	452.608	452.608	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Біріккен химиялық компания» ЖШС	Қазақстан	311.246	274.119	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Тау-кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ	Қазақстан	293.135	293.135	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«ҚазАтоменеркөсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ	Қазақстан	125.489	147.634	85,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ («КЕГОК»)	Қазақстан	120.648	120.648	90,00% + 1	90,00% + 1	90,00% + 1	90,00% + 1
	«Қазақтелеком» АҚ	Қазақстан	93.212	93.212	51,00%	51,00%	51,00%	51,00%
	«Қазпошта» АҚ	Қазақстан	38.183	38.183	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Samruk-Kazyna Construction» АҚ (бұрын – «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ)	Қазақстан	31.849	31.849	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС	Қазақстан	23.388	23.088	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«МАЗК – Қазатоменеркөсіп» ЖШС	Қазақстан	18.287	–	100,00%	–	–	–
	«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС	Қазақстан	8.585	21	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Эйр Астана» АҚ	Қазақстан	7.276	7.276	51,00%	51,00%	51,00%	51,00%
	«Ақтөбе халықаралық әуежайы» АҚ	Қазақстан	6.029	6.029	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС (бұрын – «Самұрық-Қазына Қаржы» ЖШС)	Қазақстан	2.055	1.219	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Павлодар әуежайы» АҚ	Қазақстан	1.454	1.454	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Атырау халықаралық әуежайы» АҚ	Қазақстан	1.196	1.196	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Қазақстан атом электр станциялары» АҚ	Қазақстан	689	–	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Qazaq Air» АҚ	Қазақстан	256	120	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«КОРЭМ» АҚ	Қазақстан	161	161	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ	Қазақстан	–	23.595	–	–	–	100,00%
	«AirKazakhstan» авиация компаниясы» АҚ	Қазақстан	–	136	–	–	–	53,55%
			4.173.192	4.152.759				

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

7. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)

Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардағы өзгерістер

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «ҚТЖ»)

2018 жылғы 29 желтоқсанда Қор ҚТЖ-ның жарғылық капиталына мүліктік салым күйінде 290 миллион теңге мөлшерінде салым салды (16-ескертпе).

«Біріккен химиялық компания» ЖШС (бұдан әрі – «БХК»)

2018 жылы Қор БХК жарғылық капиталына 16.561 миллион теңге мөлшерінде салымды жүзеге асырды. Салым 16.535 миллион теңге мөлшерінде ақшалай жарна күйінде жасалды, оның ішінде 5.940 миллион теңге Ұлттық қор қаражатының есебінен, сондай-ақ берілген кепілдік бойынша міндеттеменің мойындалуына орай 26 миллион теңге.

2018 жылғы 14 маусымда Қор БХК-ға нарықтағыдан төмен пайыздық мөлшерлеменен 56.700 миллион теңге сомаға қарыз берді, осы қарызды беру күніндегі әділ құн мен оның номиналды құны арасындағы айырмашылық ретінде есептелген 20.566 миллион теңге мөлшеріндегі дисконт инвестицияларды ұлғайту ретінде танылды (9-ескертпе).

«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Қазатомөнеркәсіп»)

Жекешелендіру жөніндегі 2016-2020 жылдарға арналған кешенді жоспардың шеңберінде, Қор IPO арқылы Қазатомөнеркәсіп акцияларының 15%-ын «Астана» Халықаралық қаржы орталығының биржасында, сондай-ақ Лондон қор биржасында сатты. Түсімнің жалпы сомасы 167.267 миллион теңге болды. Мәміленің нәтижесінде Қор 22.145 миллион теңге мөлшерінде еншілес ұйымға салынған инвестициялардың есептен шығарылуын, комиссиялық шығыстарды шегере отырып, еншілес компаниядағы 140.023 миллион теңге мөлшеріндегі үлестің есептен шығарылуынан түскен кірісті жиынтық кіріс туралы жеке есептің құрамында мойындады.

«МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС

2018 жылғы 3 шілдеде Қор «МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС-ның жарғылық капиталындағы 100% қатысу үлесін «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ-дан сатып алды. Мәміленің құны ақшалай 17.853 миллион теңгені құрады.

2018 жылғы 11 желтоқсанда Қор «МАЭК-Қазатомөнеркәсіп» ЖШС-ның жарғылық капиталына ақшалай жарна түрінде 434 миллион теңге мөлшерінде салым салды.

«Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС

2018 жылғы 28 желтоқсанда Қор «Самұрық-Қазына Контракт» ЖШС-ның жарғылық капиталына 8.564 миллион теңге, оның ішінде дебиторлық берешектің инвестицияларға айналуына орай ақшалай жарна түрінде 7.300 миллион теңге және 1.264 миллион теңге мөлшерінде салым салды.

«Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС

Қор 2018 жылы «Самұрық-Қазына Бизнес Сервис» ЖШС-ның жарғылық капиталына ақшалай жарна түрінде 836 миллион теңге мөлшерінде салым салды.

«Qazaq Air» АҚ

2018 жылғы шілдеде, сенімгерлік басқару шартының талаптарына сәйкес «Air Kazakhstan» әуе компаниясы» АҚ акцияларын басқару бойынша бақылау «Qazaq Air» АҚ-ға берілді.

«Қазақстан атом электр станциялары» АҚ (бұдан әрі – «ҚАЭС»)

2018 жылғы 29 маусымда Қор 2018 жылғы 25 маусымдағы сатып алу-сату шартына сәйкес «Қазақстан атом электр станциялары» АҚ акциялары пакетінің 100%-ын «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ-дан сатып алды. Мәміленің құны ақшалай 89 миллион теңгені құрады.

2018 жылғы 30 қазанда Қор ҚАЭС-тің жарғылық капиталына ақшалай жарна түрінде 600 миллион теңге мөлшерінде салым салды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**7. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)****Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардағы өзгерістер (жалғасы)**

«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 3 шілдедегі қаулысына сәйкес Қор 2018 жылғы 16 шілдеде «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ акцияларының 100%-ын «Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» мемлекеттік мекемесінің пайдасына берді.

Акциялардың иеліктен шығарылуы 2018 жылғы 19 шілдеде тіркелді. 23.595 миллион теңге мөлшеріндегі инвестициялардың есептен шығарылуы бойынша мәміле Акционерге бөлу ретінде көрсетілді (16-ескерпне).

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

31 желтоқсанда бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестициялар былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
«KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК	1.494.941	1.494.941
«Астана Газ ҚМГ» АҚ	43.695	-
	1.538.636	1.494.941

Бірлескен кәсіпорындардың қызметі, орналасқан жерлерінің елдері және Қордың бұл ұйымдардағы 31 желтоқсандағы үлесі былайша көрсетілген:

Компания	Қызметінің түрі	Елі	Иелік ету үлесі	
			2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
«KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК	Мұнай-газ саласы	Нидерландтар	50,00%	50,00%
«Астана Газ ҚМГ» АҚ	Газды тасымалдау	Қазақстан	50,00%	-

2018 жылғы 7 маусымдағы сатып алу-сату шартына сәйкес Қор 2018 жылғы 18 маусымда «ҚазТрансГаз» АҚ-дан 120,5 мың теңге сомасына «АстанаГаз ҚМГ» АҚ акцияларының 50%-ын сатып алды. «Астана Газ ҚМГ» АҚ Қызылорда-Жезқазған-Қарағанды-Теміртау-Астана» бағыты бойынша «Сарыарқа» магистральды газ құбыры құрылысының жобасын іске асыратын жобалау компания ретінде айқындалды.

2018 жылғы 30 қазанда Қор «Астана Газ ҚМГ» АҚ-ның жарғылық капиталына ақшалай жарна түрінде 40.150 миллион теңге мөлшерінде, сондай-ақ 3.545 миллион теңге мөлшерінде кепілдікті мойындау арқылы салым салды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАР**

31 желтоқсанда берілген қарыздар мынаны қамтыды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Еншілес ұйымдарға берілген қарыздар	405.006	354.259
«Samruk-Kazyna Construction» АҚ		
(бұрын – «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры) АҚ	119.827	163.756
«Самұрық-Энерго» АҚ	85.234	83.435
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	80.475	79.086
«Біріккен химиялық компания» ЖШС	39.372	1.454
Өзгесі	80.098	26.528
Бөгде ұйымдарға және байланысты тараптарға берілген қарыздар	23.619	210.003
«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ	4.920	6.000
Eurasian Resources Group (бұрын – Eurasian Natural Resources Corporation PLC)	–	166.165
«Елорда Даму» ЖШС	–	18.691
Өзгесі	18.699	19.147
Еншілес ұйымдар шығарған облигациялар	145.000	25.000
«Қазақтелеком» АҚ	100.000	–
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	25.000	25.000
«Samruk-Kazyna Construction» АҚ	20.000	–
Бөгде ұйымдар мен байланысты тараптарға шығарылған облигациялар	94.173	13.680
«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ	50.710	10.596
«Baiterek Venture Fund» АҚ	40.150	–
Өзге де	3.313	3.084
Есептелген сыйақы	9.804	10.828
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(42.527)	(14.727)
Берілген қарыздардың жалпы сомасы	635.075	599.043
Минусы: ағымдағы бөлік	(246.655)	(215.626)
Ұзақ мерзімді бөлік	388.420	383.417

Күтілетін кредиттік шығындар резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
1 қаңтардағы	14.727	14.869
9 ҚЕХС-ті қолданудың әсері (3-ескертпе)	23.379	–
Бір жылда есептелгені / (қалпына келтірілгені), нетто	4.421	(142)
31 желтоқсандағы	42.527	14.727

Қарыздар келесі валюталарда білдірілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен берілген қарыздар	635.075	429.313
АҚШ долларында берілген қарыздар	–	169.730
	635.075	599.043

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАР (жалғасы)****Еншілес ұйымдарға берілген қарыздар**

«Samruk-Kazyna Construction» АҚ (бұрын – «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры» АҚ)

2016 жылғы 27 мамырда Қор «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-мен 97.000 миллион теңге жалпы сомасына қарыз шартын жасады. Осы қарыз шартына сәйкес Қор «Нұрлы Жер» бағдарламасын іске асыру шеңберінде коммерциялық тұрғын-үйдің құрылысын қаржыландыру үшін 2018 жылы 2026 жылғы 1 сәуірге дейін өтеу мерзімімен және 0,15% сыйақы мөлшерлемесімен 18.658 миллион теңге мөлшерінде қосымша транштар берді. Қаржыландыру Ұлттық қордың қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

Бастапқы тану кезінде берілген қарыздардың құны сыйақының нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 17.847 миллион теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Тану күніндегі қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы 811 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық өзге де міндеттемелердің азаюы ретінде танылды (19-ескерпне).

2016 жылғы 27 мамырдағы қарыз шартына 2017 жылғы 20 қыркүйектегі қосымша келісімнің талаптарына сәйкес, «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-на нысаналы мақсат бойынша инвестицияланған қаражат қайтарылған жағдайда, «Samruk-Kazyna Construction» АҚ тоқсан сайын бұл қаражатты қарызды мерзімінен бұрын өтеуге жолдауға міндеттенеді. 2018 жылдың ішінде күтілетін ағындардың кестесіне сәйкес «Samruk-Kazyna Construction» АҚ бұл қарыз шартын 69.642 миллион теңге мөлшеріндегі жалпы сомаға өтеді.

Сонымен бірге, 2012 жылы Қор «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-мен жаңартылатын кредиттік желі шартын (99.053 миллион теңге мөлшеріндегі желі лимитімен) жасасты. Осы шартқа сәйкес 2018 жылы Қор Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 21 маусымдағы қаулысымен бекітілген «Қолжетімді тұрғын үй – 2020» бағдарламасы шеңберінде тұрғын үй құрылысы жобаларын қаржыландыру үшін 2032 жылғы 5 қыркүйекке дейін өтеу мерзімімен және 2% сыйақы мөлшерлемесімен 15.870 миллион теңге мөлшерінде «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-ға қосымша транштар берді.

Кредиттік желінің талаптарына сәйкес Қордың кез келген уақытта «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-дан қарыздарды немесе олардың бір бөлігін мерзімінен бұрын өтеуді талап етуге құқығы бар, ал «Samruk-Kazyna Construction» АҚ Қордың талап етуі бойынша өтеуді жүргізуге міндеттенеді. Осы талапқа байланысты Қор осы кредиттік желі шеңберінде берілген барлық қарыздарды қысқа мерзімді қарыздар ретінде жіктейді.

2018 жылы «Samruk-Kazyna Construction» АҚ жалпы бүкіл қарыздар бойынша 81.245 миллион теңге сомасына қарыздарды ішінара өтеді (2017 жылы: 9.773 миллион теңге).

2018 жылғы 31 желтоқсанға «Samruk-Kazyna Construction» АҚ-ға берілген барлық қарыздар бойынша негізгі борыш пен алынатын сыйақының жалпы баланстық құны 121.362 миллион теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 165.076 миллион теңге).

«Біріккен химиялық компания» ЖШС (бұдан әрі – «БХК»)

2018 жылғы 13 маусымда Қор БХК-мен қарыз шартын жасады, соған сәйкес 2018 жылдың бірінші жартыжылдығында Қор 2043 жылғы 13 маусымға дейін өтеу мерзімімен және жеңілдік кезеңінің уақытында (2023 жылғы 31 желтоқсанға дейін) 0,1% сыйақы мөлшерлемесімен 56.700 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді, жеңілдік кезеңінен кейін мөлшерлеме Қор Басқармасының шешімімен жеңілдік кезеңі аяқталғанға дейін жарты жыл бұрын айқындалады.

Қарыздың тағайындалу мақсаты – «КРІ» ЖШС-ның жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 48%-ын сатып алу.

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 36.134 миллион теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Тану күніндегі қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы 20.566 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық еншілес ұйымдағы инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды (7-ескерпне).

«Qazaq Air» АҚ

2017 жылғы 29 наурызда Қор және «Qazaq Air» АҚ операциялық жалдауды қамтамасыз етуді және әуе кемелерін инженерлік-техникалық сүйемелдеуді қолдауды, әуе сақтандыруын және ұшатын персоналды жалдау бойынша шығыстарды төлеуді қоса алғанда айналым капиталын қаржыландыру үшін қарыз шартын жасасты. 2018 жылдың ішінде Қор 5.043 миллион теңге (2017 жылы: 6.523 миллион теңге) мөлшерінде қосымша 4 транш берді.

«Qazaq Air» АҚ берген қарыз шарттарына қосымша келісімдердің талаптарына сәйкес 2018 жылғы желтоқсанда қарыздарды өтеу мерзімдері 2030 жылғы 31 желтоқсанға дейін ұзартылды, барлық қарыздар бойынша сыйақы мөлшерлемесі 0,01%-ды құрайды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. БЕРІЛГЕН ҚАРЫЗДАР (жалғасы)****Еншілес ұйымдарға берілген қарыздар (жалғасы)**

«Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ

2018 жылғы 3 сәуірде «Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ 7.752 миллион теңге мөлшерінде жинақталған сыйақыны ескере отырып қарызды мерзімінен бұрын өтеді.

«Тау-Кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ-ның қарызды мерзімінен бұрын өтеуіне байланысты жиынтық кіріс туралы жеке есепте 4.592 миллион теңге мөлшерінде дисконт амортизациясы бойынша кірістер танылды.

Бөгде ұйымдарға және байланысты тараптарға берілген қарыздар

«Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ (Қазақстан Инжиниринг)

2017 жылғы 27 шілдеде Қор Қазақстан Инжинирингке «Қазақстан Халық банкі» АҚ-дан болған қарыз бойынша негізгі борышты өтеу үшін 6.000 миллион теңге мөлшерінде пайызсыз қаржылай көмек берді. Қаржылық көмек 672 миллион теңге мөлшеріндегі ақша қаражатымен, сондай-ақ 5.328 миллион теңге мөлшерінде Ұлттық қор қаражатының есебінен қарызды беру арқылы өтелді.

Қарыз Қазақстан Республикасының экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссия отырысының 2017 жылғы 23 қарашадағы хаттамасына сәйкес 2021 жылғы 31 желтоқсанға дейін өтеу мерзімінен және 4% сыйақы мөлшерлемесімен берілді.

Eurasian Resources Group (бұрынғы – Eurasian Natural Resources Corporation PLC)

2018 жылғы 26 қазанда Eurasian Resources Group 2020 жылғы 20 қыркүйекке дейін өтеу мерзімінен және 7,5% сыйақы мөлшерлемесімен 2010 жылы берілген 500 миллион АҚШ доллары (ақы төлеу күнгі бағам бойынша баламасы – 184.270 миллион теңге) мөлшеріндегі қарызды мерзімінен бұрын өтеді.

«Елорда Даму» ЖШС

2018 жылғы 27 маусымда «Елорда Даму» ЖШС 2014 жылғы шілде айында 20.000 миллион теңге мөлшерінде Астана қ. апатты тұрғын үйді құлату бойынша пилоттық жобаны қаржыландыру мақсатында және 2018 жылғы 29 шілдеге дейін өтеу мерзімінен берілген қарызды өтеді.

Еншілес ұйымдар шығарған облигациялар

«Қазақтелеком» АҚ

2018 жылғы 6 қарашада Қор айналым мерзімі 2024 жылғы 1 қарашаға дейін және жылдық купондық сыйақысы 11,5% мөлшеріндегі облигациялардың жалпы сомасы 75.000 миллион теңгеге әрқайсысының номиналды құны 1.000 теңге «Қазақтелеком» АҚ шығарған 75.000.000 купондық облигацияны сатып алды.

2018 жылғы 13 желтоқсанда Қор айналым мерзімі 2024 жылғы 1 қарашаға дейін және жылдық купондық сыйақысы 11,5% мөлшеріндегі облигациялардың жалпы сомасы 25.000 миллион теңгеге әрқайсысының номиналды құны 1.000 теңге «Қазақтелеком» АҚ шығарған 25.000.000 купондық облигацияны сатып алды.

Облигациялардың сатып алынуы Қордың өз қаражатының есебінен қаржыландырылды.

«Samruk-Kazyna Construction» АҚ (бұрын – «Самұрық-Қазына» жылжымайтын мүлік қоры)

2018 жылғы 27 желтоқсанда Қор 2019 жылғы 25 маусымға дейін өтеу мерзімінен және жылдық 10% мөлшерінде купондық сыйақымен 20.000 миллион теңге жалпы сомасына әрқайсысының номиналды құны 1.000 теңге «Samruk-Kazyna Construction» АҚ шығарған 20.000.000 купондық облигацияны сатып алды.

Облигациялардың сатып алынуы Қордың өз қаражаты есебінен қаржыландырылды.

«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ

2017 жылғы 24 қазанда Қор айналым мерзімі 2027 жылғы 24 шілдеге дейін және жылдық купондық сыйақысы 11% мөлшеріндегі облигациялардың жалпы сомасы 25.000 миллион теңгеге әрқайсысының номиналды құны 1.000 теңге ҚТЖ шығарған 25.000.000 купондық облигацияны сатып алды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. БЕРІЛГЕН ҚАРИЗДАР (жалғасы)****Бөгде ұйымдар мен байланысты тараптар шығарған облигациялар***«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ*

2018 жылы Қор «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ облигацияларының 3 шығарылымын 2026 жылғы наурызға дейінгі өтеу мерзімімен және 0,15% сыйақы мөлшерлемесімен 70.149 миллион теңге мөлшерінде сатып алды. Облигацияларды орналастырудан түскен қаражат эмитенттің еншілес ұйымы «Бәйтерек Девелопмент» АҚ-ға тұрғын үй құрылысы мен Астана қаласында тұрғын үй құрылысының проблемалы объектілерін аяқтау мақсатында шығарылатын облыстардың, Астана мен Алматы қалаларының жергілікті атқарушы органдарының борыштық бағалы қағаздарын сатып алуға қарыз беру үшін көзделген. Қаржыландыру Ұлттық қордың қаражаты есебінен жүзеге асырылды.

Бастапқы тану кезінде осы облигациялық қарыз сыйақының тиісті нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 38.809 миллион теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Тану күніндегі қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы 31.340 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық Акционермен операциялар ретінде танылды (16-ескертпе).

«Baiterek Venture Fund» АҚ

2018 жылғы 25 қазанда Қор 2033 жылғы 25 қазанға дейін өтеу мерзімімен және 0,01% сыйақы мөлшерлемесімен 40.150 миллион теңге мөлшерінде «Baiterek Venture Fund» АҚ-ның облигацияларын сатып алды.

Облигацияларды сатып алу мақсаты – «Президенттің бес әлеуметтік бастамасын» іске асыру шеңберінде Қызылорда – Жезқазған – Теміртау – Астана бағыты бойынша Сарыарқа магистральды газ құбырын салу» инвестициялық жобаны іске асыратын «АстанаГаз ҚМГ» АҚ қызметін қаржыландыру мақсатында «АстанаГаз ҚМГ» АҚ акцияларын сатып алу. Шарт талаптарына сәйкес Қордың қарыздың барлық сомасының мерзімінен бұрын өтелуін талап етуге құқығы бар, осыған байланысты қарыз қысқа мерзімді ретінде жіктеледі.

10. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ

31 желтоқсанда кредиттік мекемелердегі қаражатқа мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
10 ірі жергілікті банктер	339.773	528.740
Өзге де жергілікті кредиттік мекемелер	45.451	84.616
Есептелген сыйақы	2.658	4.189
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(5.941)	-
Кредиттік мекемелердегі қаражаттың жалпы сомасы	381.941	617.545
Минусы: ағымдағы бөлік	(80.987)	(178.425)
Ұзақ мерзімді бөлік	300.954	439.120

Күтілетін кредиттік шығындар резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
1 қаңтардағы	-	7.598
9 ҚЕХС-ті қолданудың әсері (3-ескертпе)	14.117	-
Бір жылда қалпына келтірілгені, нетто	(7.145)	-
Өзге де ағымдағы активтерге қайта жіктелді (13-ескертпе)	(1.031)	(7.598)
31 желтоқсандағы	5.941	-

<i>Миллион теңгемен</i>	31 желтоқсан 2018 жыл	31 желтоқсан 2017 жыл
BBB-(Baa3)-дан BB-(Ba3)-ға дейін рейтинг	97.697	63.898
B+(B1)-дан B-(B3)-ға дейін рейтинг	258.251	520.455
Рейтинг жоқ	31.934	33.192
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(5.941)	-
	381.941	617.545

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**10. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ (жалғасы)**

Кредиттік мекемелердегі қаражат келесі валюталарда білдірілді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен берілген кредиттік мекемелердегі қаражат	362.210	581.909
АҚШ долларымен берілген кредиттік мекемелердегі қаражат	19.731	35.636
	381.941	617.545

Кредиттік мекемелердегі қаражат негізінен Үкімет бекіткен іс-шараларды қаржыландыру мақсатында банктерге және басқа да қаржы ұйымдарына орналастырылған қаражатты (нысаналы қарыздар), сондай-ақ уақытша бос ақша қаражатын басқару саясаты шеңберінде орналастырылған банк депозиттерін білдіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
«Forte Bank» АҚ-ның облигациялары	176.196	-
Үкімет бекіткен іс-шараларды қаржыландыру мақсатында кредиттік мекемелердегі қаражат	157.832	193.826
Уақытша бос ақша қаражатын басқару саясатының шеңберінде орналастырылған банк депозиттері	53.854	423.719
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(5.941)	-
Кредиттік мекемелердегі қаражаттың жалпы сомасы	381.941	617.545
Минусы: ағымдағы бөлік	(80.987)	(178.425)
Ұзақ мерзімді бөлік	300.954	439.120

«Forte Bank» АҚ-ның облигациялары

2018 жылғы қыркүйекте Қор 2024 жылғы 15 желтоқсанға дейін өтеу мерзімімен және 4% сыйақы мөлшерлемесімен 220.000 миллион теңге мөлшерінде «Forte Bank» АҚ-ның облигацияларын сатып алды.

Бастапқы тану кезінде облигациялар сыйақының тиісті нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 173.682 миллион теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Облигациялардың сатып алынуы «Forte Bank» АҚ-да бұрын орналастырылған банк депозитінің бос қалған қаражатының есебінен жүзеге асырылуына байланысты, мойындау күніне бұл облигациялар бойынша 46.318 миллион теңге мөлшеріндегі дисконт және «Forte Bank» АҚ-дағы депозиттің мерзімінен бұрын жабылуының нәтижесінде танылған 46.021 миллион теңге мөлшеріндегі дисконт амортизациясы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржылық шығыстар құрамында нетто негізде көрсетілді.

Уақытша бос ақша қаражатын басқару саясатының шеңберінде орналастырылған банк депозиттері

Уақытша бос ақша қаражатын басқару саясаты шеңберінде Қор қазақстандық екінші деңгейдегі банктерге депозиттерді орналастырады. 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банк депозиттері бойынша орташа алынған мөлшерлеме жылдық 9,82% (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 8,41%), доллармен қысқа мерзімді банк депозиттері бойынша жылдық 2% (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 2,66%) болды.

2018 жылғы 31 желтоқсанда ұзақ мерзімді банк депозиттері жоқ (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 5,12%).

«Казкоммерцбанк» АҚ-дағы қаражат

2018 жылғы 24 мамырда Қор «Казкоммерцбанк» АҚ-да 100.950 миллион теңге мөлшерінде орналастырылған қаражатты Банкпен алдын ала келісе отырып мерзімінен бұрын алды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**10. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ (жалғасы)**

Уақытша бос ақша қаражатын басқару саясатының шеңберінде орналастырылған банк депозиттері (жалғасы)

«Қазпошта» АҚ-дағы қаражат

2017 жылғы 4 шілдеде Қор «Delta bank» АҚ акционері мен «АПК-Инвест» корпорациясы» ЖШС-ның кепілдіктерін ала отырып «Delta bank» АҚ, «Қазпошта» АҚ мен «Leader Invest Company» ЖШС (бұдан әрі – «Серіктестік») арасында 3.150 миллион теңге мөлшеріндегі борышты талап ету (цессия) және аудару құқықтарын басқаға беру туралы шартты (бұдан әрі – «Шарт») жасады. Шартты жасау күніне банктік салым сомасы «Қазпошта» АҚ банк салымдарына аударылды. Аталған мәміле бойынша төлемдер ағымдағы жылдың наурыз айына дейін жасалды. 2018 жылғы 27 маусымда «Қазпошта» АҚ Қор атына Серіктестіктің шарт талаптары бойынша кепіл затынан берешегін есептен шығару туралы хабарлама-хатын жолдады. 2018 жылғы 10 шілдеде Қор «Leader Invest Company» ЖШС-ның 2.013 миллион теңге мөлшеріндегі берешегі бойынша негізгі борышты есептен шығаруға келісімін берді.

Осылайша, регресс талабының күшіне енуі нәтижесінде Серіктестік Қор борышкеріне айналды, бұл ретте Кепілгерлер («Delta bank» АҚ акционері Н.С. Тлеубаев және «АПК-Инвест» корпорациясы» ЖШС) Серіктестіктің міндеттемелерін орындау бойынша Қор алдында толық ортақ міндеттемені қабылдай отырып, Қордың алғашқы жазбаша талабы бойынша шартсыз тәртіппен барлық қажетті төлемдерді талапты алған күннен бастап бес жұмыс күні ішінде жасауы тиіс.

Қаражатты өтеу бойынша жүргізіліп жатқан жұмысқа және қаражаттың өтелуіне қатысты белгісіздіктерге орай, сондай-ақ қаржылық жағдайдың көрсеткіштерін және Серіктестік пен Кепілгерлердің міндеттемелерді орындамай жатқанын назарға ала отырып, Қор 100% мөлшерінде күтілетін кредиттік шығындар резервін мойындады және 2.013 миллион теңге сомасындағы «Қазпошта» АҚ-дағы қаражатты және құнсыздандудың есептелген сомасын өзге де ағымдағы активтерге қайта жіктеді (*13-ескерту*).

Үкімет бекіткен іс-шараларды қаржыландыру мақсатында кредиттік мекемелердегі қаражат (нысаналы қарыздар)

2018 жылғы 31 желтоқсанда негізінен, Үкімет бекіткен іс-шараларды қаржыландыру мақсатында банктерге және басқа да қаржы ұйымдарына орналастырылған қаражат мынадай қаржы ұйымдары мен банктерге теңгемен берілген қарыздар мен банк салымдары көрсетілген:

- «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ 19.416 миллион теңге сомаға (2017 жылы: 25.450 миллион теңге) шағын және орта бизнес субъектілерін қаржыландыру мақсаттары үшін. Бұл қарыз бойынша пайыздық мөлшерлеме жылдық 5,5% құрайды.

2018 жылғы 28 желтоқсанда «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ 6.000 миллион теңге мөлшерінде қарызды өтеді.

- «Қазақстанның Даму банкі» АҚ қаржылық лизингті қорландыру құнын азайту, қазақстандық локомотивтер экспортын ынталандыру және экономиканың басым салаларындағы инвестициялық жобаларға кредит беру мөлшерлемесін азайту мақсаттары үшін тиісінше 18.989 миллион теңге, 4.078 миллион теңге және 2.610 миллион теңге мөлшерінде (2017 жылы: тиісінше 17.977 миллион теңге, 3.908 миллион теңге және 2.764 миллион теңге мөлшерінде). Осы қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелер жылдық 0,2%-дан бастап 0,6%-ға дейін құрайды.
- Екінші деңгейдегі банктерге ипотекалық қарыздарды қайта қаржыландыруға және студенттерге, Астана мен Алматы қалаларында тұрғын үй объектілерін салуға кредит беруге және аралық тұрғын үй қарыздарын беруге тиісінше 71.587 миллион теңге, 1.825 миллион теңге және 31.934 миллион теңге мөлшерінде (2017 жылы: тиісінше 81.579 миллион теңге, 31.307 миллион теңге және 30.841 миллион теңге) қарыз берілген. Осы қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелер жылдық 1%-дан бастап 7,28%-ға дейін құрайды.

2018 жылы «Казкоммерцбанк» АҚ Қормен алдын ала келісім бойынша 29.144 миллион теңге жалпы сомасына тұрғын үй объектілерін салу мақсатында орналастырылған депозиттерді мерзімінен бұрын өтеді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**10. КРЕДИТТІК МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ҚАРАЖАТ (жалғасы)****«Цесна Банк» АҚ облигациялары**

2018 жылғы қарашада Қор 2034 жылғы 15 қаңтарға дейін өтеу мерзімімен және жылдық 0,1% сыйақы мөлшерлемесімен 38.487 миллион теңге мөлшерінде «Цесна банк» АҚ-ның облигацияларын сатып алды.

Бастапқы тану кезінде осы қарыз сыйақының тиісті нарықтық мөлшерлемелерін пайдалана отырып, 6.832 миллион теңгені құрайтын әділ құнмен бағаланды. Мойындау күніне 31.655 миллион теңге мөлшерінде қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма жиынтық кіріс туралы жеке есепте бастапқы мойындау кезінде қаржы активтерін дисконттаудан болған шығын ретінде танылды (22-ескертпе).

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың кредиттік мекемелерде мерзімі өткен қаражаты болмады.

11. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

31 желтоқсандағы өзге де қаржы активтеріне мыналар кірді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы инвестициялары		
«Астана-Финанс» АҚ-ның үлестік бағалы қағаздары	6.516	6.516
Борыштық бағалы қағаздар	1.101	1.164
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(6.516)	(6.516)
Өзге де ұзақ мерзімді қаржы активтерінің жалпы сомасы	1.101	1.164

12. ӨЗГЕ ДЕ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

Өзге де ұзақ мерзімді активтерге мыналар жатады:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
SAP лицензиялары (6-ескертпе)	12.204	-
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	6.026	23.118
Сатуға арналған жылжымайтын мүлік	327	833
Өзгесі	6.994	7.183
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(4)	-
	25.547	31.134

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек Өтемұратов мырзадан 6.026 миллион теңге мөлшерінде (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 5.391 миллион теңге) «Альянс Банк» АҚ-ның акциялары үшін берешектің индексациялануын ескере отырып 2020 жылғы 3 наурызға дейін мерзімі ұзартылған төлемдердің дисконтталған құнымен білдірілген.

Өзгесі

Қор 2014 жылғы 5 мамырда «АУТ Housing Complex» (Айт Хаузинг Кешен) ЖШС берген қарыздар бойынша берешекті өтеу есебіне Алматы қаласындағы тұрғын үй кешендеріне жылжымайтын мүлік түрінде мүлік алды. Жылжымайтын мүліктің барлығы Қордың атынан жылжымайтын мүлікті өткізу агенті болып табылатын Samruk-Kazyna Construction еншілес ұйымының сенімгерлік басқаруына берілді. Өзге де ұзақ мерзімді активтерге бұл жылжымайтын мүлік үшін төлемдерді төлеу бойынша дебиторлық берешек сомасы кіреді және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 6.643 миллион теңге болды (2017 жылғы 31 желтоқсан: 6.791 миллион теңге).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**13. ӨЗГЕ ДЕ АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР**

31 желтоқсанда өзге де ағымдағы активтерге мыналар кірді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Банктер акцияларының сатылғаны үшін дебиторлық берешек	48.265	29.397
Алынатын дивидендтер	20.025	16.426
- «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	16.425	16.425
- «Тау-кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ	3.600	-
- «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ	-	1
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	18.522	18.556
Өзге де дебиторлық берешек	14.469	11.137
Өзгесі	6.367	997
Минусы: күтілетін кредиттік шығындар резерві	(28.773)	(24.405)
	78.875	52.108

Күтілетін кредиттік шығындар резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
1 қаңтардағы	24.405	4.600
9 ҚЕХС-ті қолданудың әсері (2-ескертпе)	2.016	-
Бір жылға есептеу	1.321	12.207
Кредиттік мекемелердегі қаражаттан қайта жіктеу (10-ескертпе)	1.031	7.598
31 желтоқсандағы	28.773	24.405

Банктер акцияларының сатылғаны үшін дебиторлық берешек

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банктер акцияларының сатылуы үшін дебиторлық берешек мынадай банктердің акциялары үшін мерзімі ұзартылған төлемдердің дисконтталған құнында және берешектің индексациялануын ескере отырып көрсетілген:

- Өтемұратов мырзадан «Темірбанк» АҚ акциялары үшін 2019 жылғы 15 мамырға дейін 19.402 миллион теңге мөлшерінде (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 18.454 миллион теңге);
- Ракишев мырзадан «БТА Банкі» АҚ акциялары үшін 2019 жылғы 30 маусымға дейін 28.863 миллион теңге мөлшерінде (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 29.397 миллион теңге).

2018 жылғы желтоқсанда К. Ракишев мырза 5.000 миллион теңге мөлшеріндегі дебиторлық берешекті ішінара өтеді.

14. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

31 желтоқсанда ақша қаражаты мен оның баламалары мыналарды қамтыды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі ағымдағы шоттар, доллармен	261.132	20.081
Банктердегі ағымдағы шоттар, теңгемен	70.007	198.300
Ұлттық банктегі мерзімді бағалы қағаздар, теңгемен	25.997	-
Екінші деңгейдегі банктердегі мерзімді депозиттер, теңгемен	450	106.874
Ұлттық банктегі мерзімді депозит, теңгемен	-	27.001
Банктерде ағымдағы шоттар, өзге шетел валюталарында	16	40
Банктердегі ағымдағы шоттар, еуроға	-	2.281
	357.602	354.577

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттар бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме жылдық 0,0003% (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 0,0001%), екінші деңгейдегі банктердегі мерзімді депозиттер бойынша орташа алынған мөлшерлеме жылдық 7,66% (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 8,91%) болды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**15. САТУҒА АРНАЛҒАН ДЕП ЖІКТЕЛГЕН АКТИВТЕР**

31 желтоқсандағы сатуға арналған деп жіктелген активтерге мыналар жатады:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Шекербанк	17.986	18.174
«Майкаинзолото» АҚ	–	281
	17.986	18.455

2018 жылы Қор «Майкаинзолото» АҚ жай акцияларының қалған 4,89% 550 мың АҚШ доллары (ақы төлеу күнгі бағам бойынша баламасы 182 миллион теңге) мәміле бағасымен мажоритарлық Акционер Rence Enterprises Ltd-ге сатты. Мәміле нәтижесінде Қор 99 миллион теңге мөлшерінде активтердің есептен шығарылуынан болған шығынды жиынтық кіріс туралы жеке есепте өзге де шығыстардың құрамында мойындады.

16. КАПИТАЛ**Жарғылық капитал**

2017 және 2018 жылдар ішінде Қор ақы төлеу мынадай түрде жүзеге асырылған жай акциялардың эмиссиясын жүргізді:

Акцияларға ақы төлеу	Шығаруға рұқсат етілген және шығарылған акциялардың саны	Бір акцияның номиналды құны, теңге	Жарғылық капитал, миллион теңгемен
2016 жылғы 31 желтоқсандағы	3.481.670.758		5.058.658
Ақша қаражатымен төленген жарналар		16.852.000	
	1.577	100.000.000	74.552
Мүлік жарналары	265.983	1.000	266
2017 жылғы 31 желтоқсандағы	3.481.938.318		5.133.476
Мүлік жарналары	1.000	290.037	290
2018 жылғы 31 желтоқсандағы	3.481.939.318		5.133.766

2018 жылғы 31 желтоқсанда Қордың 3.481.939.318 акциясы толығымен төленді (2017 жылы: 3.481.938.318 акция).

2018 жыл**Мүлік жарналары**

2018 жылғы 29 желтоқсанда Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Қордың жарғылық капиталына мүліктік салым түрінде 290 миллион теңге мөлшерінде жарна төлемін жасады. Бұл мүлік ҚТЖ еншілес ұйымының жарғылық капиталына берілді (7-ескертпе).

2017 жыл**Ақша қаражатымен төленген жарналар**

2017 жылы Акционер 74.552 миллион теңге мөлшеріндегі ақша қаражатымен Қордың жарғылық капиталына жарналарды жүзеге асырды. Осы қаражат Қордың еншілес ұйымдары ҚТЖ мен БХК жүзеге асыратын жобаларды қаржыландыруға арналған.

Мүлік жарналары

2017 жылғы 18 наурызда Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Қордың жарғылық капиталына мүліктік салым түрінде 266 миллион теңге мөлшерінде жарна төлемін жасады. Бұл мүлік «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ еншілес ұйымының жарғылық капиталына берілді.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. КАПИТАЛ (жалғасы)****Акционермен операциялар**

2018 жылы Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңестің 2017 жылғы 7 тамыздағы шешіміне сәйкес Қор «Нұрлы Жер» Мемлекеттік инфрақұрылымдық даму бағдарламасының шеңберіндегі 70.149 миллион теңге мөлшеріндегі келісімшарт жасалмаған қаражатты «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-ның облигацияларын сатып алуға бағыттады. Сатып алу күніне облигациялардың сатып алу құны мен әділ құны арасындағы 31.340 миллион теңге мөлшеріндегі айырма капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте Акционермен операциялар ретінде мойындалды (9-ескерпне).

2018 жылы Қор Ұлттық банк алдында 38.057 миллион теңге сомаға облигациялар бойынша міндеттемелерді ішінара мерзімінен бұрын өтеді, осыған орай 10.477 миллион теңге мөлшерінде Үкіметтен алынған қарыздар бойынша дисконт амортизациясын капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте мойындады (18-ескерпне).

Дивидендтер

2018 жылғы 19 желтоқсанда Қор Үкіметтің 2018 жылғы 4 желтоқсандағы қаулысына сәйкес Акционерге 2017 жылдың қорытындылары бойынша 12.732 миллион теңге мөлшерінде дивидендтер төледі (2017 жылы: 11.899 миллион теңге).

Акционерге өзге де бөлу

2018 жылы Акционердің өкімдеріне сәйкес Қор 64.736 миллион теңге жалпы сомасына (2017 жылы: 54.419 миллион теңге) түрлі әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемені мойындады. Бұл міндеттеме капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте Акционерге өзге де бөлулер ретінде танылды (17-ескерпне).

Сонымен бірге 2018 жылғы 16 шілдеде Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 3 шілдедегі қаулысына сәйкес Қор «Қазақстан Инжиниринг» ұлттық компаниясы» АҚ акцияларының 100%-ын 23.595 миллион теңге мөлшеріндегі баланстық құнымен «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті» мемлекеттік мекемесінің пайдасына берді. Бұл мәміле капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте Акционерге бөлу ретінде көрсетілді ().

Акциялардың баланстық құны

ҚҚБ Биржа кеңесінің 2010 жылғы 4 қазандағы шешіміне сәйкес қаржылық есептілікте ҚҚБ бекіткен қағидаларға сәйкес есептелген есептік күнгі бір акцияның (жай және артықшылықты) баланстық құны туралы деректер болуға тиіс.

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Активтер жиыны	7.235.211	7.343.636
Материалдық емес активтер	(2.270)	(16.675)
Міндеттемелер жиыны	(1.619.932)	(1.937.603)
Жай акциялар үшін таза активтер	5.613.009	5.389.358
31 желтоқсандағы жай акциялардың саны	3.481.939.318	3.481.938.318
Бір жай акцияның баланстық құны, теңге	1.612	1.548

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. ҚАРЫЗДАР**

31 желтоқсанда қарыздар, оның ішінде төленетін сыйақы мыналарды қамтыды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Алынған қарыздар	496.719	755.779
Өзге де ұйымдар шығарған, сатып алған облигациялар	284.670	310.638
Шығарылған, еншілес ұйымдар сатып алған облигациялар	41.836	18.850
- «Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ («КЕГОК»)	26.468	-
- ҚМГ	15.368	18.346
- «Самұрық-Энерго» АҚ	-	504
Қарыздардың жалпы сомасы	823.225	1.085.267
12 ай бойы өтеуге жататын соманы шегергенде	(8.774)	(507.892)
12 айдан кейін өтеуге жататын сомалар	814.451	577.375

Қарыздар мынадай валюталарда білдірілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Теңгемен берілген қарыздар	592.597	587.956
АҚШ долларында берілген қарыздар	230.628	497.311
	823.225	1.085.267

Алынған қарыздар*ҚМГ-дан пайызсыз қарыз*

2015 жылы Қор мен ҚМГ пайызсыз қарыз шартын жасады, соған сәйкес 2015-2017 жылдары Қор 287.858 миллион теңге жалпы сомасына қарыз алды. Қарыз Қордың «KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК жарғылық капиталын ұлғайту бойынша міндеттемелерін қаржыландыру және Қор «KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК акцияларын сатып алу үшін тартқан қарыз шарттары бойынша Қордың шығыстарын өтеу мақсатында алынды.

2018 жылы Қор «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ-дан 52.293 миллион теңге мөлшерінде қосымша транштар алды, әрі олар Қордың купондық облигациялар мен синдикатталған қарыз бойынша міндеттемелерін өтеуге бағытталды. 10.187 миллион теңге мөлшерінде транштардың берілу күніндегі қарыздың номиналды құны мен әділ құны арасындағы айырма жиынтық кіріс туралы жеке есепте қаржылық кіріс ретінде танылды (25-ескертіле).

Сонымен бірге 2018 жылғы 11 маусымда қосымша келісімге қол қойылды, соған сәйкес қарыз сомасы 800.000 миллион теңгеге дейін ұлғаюы мүмкін, қарызды қайтару мерзімі 2022 жылғы 25 желтоқсанға дейін ұзартылды. Қарыз мерзімінің ұзартылуына байланысты Қор 77.538 миллион теңге мөлшеріндегі қаржылық кірісті жиынтық кіріс туралы аралық жеке есепте мойындады (25-ескертіле).

Қарызды қайтару және Шарттың қолданылу мерзімін ұзартуға KMG Kashagan B.V. акциялары Қордан кері сатып алынған сәттен жол беріледі. Қарыз қамтамасыз етудің, комиссиясыз, нөлдiк сыйақы мөлшерлемесiмен берiлдi.

2018 жылғы 31 желтоқсанда негiзгi борыштың жалпы баланстық сомасы 94.595 миллион теңге мөлшеріндегi дисконтты шегере отырып 245.556 миллион теңгенi құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 29.390 миллион теңге мөлшеріндегi дисконтты шегере отырып 258.468 миллион теңге).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)****Алынған қарыздар (жалғасы)**

Tokyo-Mitshubishi UFJ, LTD Банкінен алынған қарыз

2015 жылғы 30 қазанда Қор «KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК 50% акциясын сатып алу үшін 1.500 миллион АҚШ доллары (төлем күніндегі бағам бойынша 466.350 миллион теңгеге баламалы) сомасына Tokyo-Mitshubishi UFJ, LTD Банкімен қарыз келісімін (бұдан әрі – «Қарыз туралы келісім») жасасты.

2018 жылғы 28 маусымда Қор «KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК 50% акциясын сатып алу бойынша мәмілені қаржыландыру үшін 2015 жылы тартылған 1.500 миллион АҚШ доллары (төлем күніндегі бағам бойынша баламасы 511.965 миллион теңге) мөлшеріндегі Tokyo-Mitshubishi UFJ, LTD Банкі алдындағы қарызды мерзімінен бұрын өтеді. Өтеу шарасы Қордың 900 миллион АҚШ доллары (ақы төлеу күніндегі бағам бойынша баламасы 307.179 миллион теңге) сомасындағы өз қаражаты және Bank of Tokyo Mitsubishi UFJ, Mizuho Bank, Ltd, Sumitomo Mitsui Banking Corporation, «Қазақстан Халық банкі» АҚ, «Алматы к. Қытайдың Сауда-өнеркәсіптік банкі» АҚ мен Citibank, N.A., Jersey Branch сияқты халықаралық және қазақстандық банктер синдикатынан 600 миллион АҚШ доллары (мәміле жасасу күніндегі бағам бойынша баламасы 204.786 миллион теңге) мөлшерінде жаңа қарызды тарту есебінен жүргізілді.

Жаңа қарыз 1,4% + 3 айлық Libor жылдық мөлшерлемесімен 2021 жылғы 30 сәуірге дейінгі жеңілдікті кезеңмен 2022 жылғы 30 қазанға дейінгі мерзімге берілді.

2018 жылғы 31 желтоқсанда негізгі борыш пен төленетін сыйақының жалпы сомасы 230.628 миллион теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 497.311 миллион теңге).

«АТФ Банк» АҚ-дан алынған қарыз

2018 жылғы 19 шілдеде Қор және «АТФ Банк» АҚ өз мақсаттарында пайдалану үшін «Жасыл орам» офистік ғимаратты сатып алу мақсатында кредит желісін ашу туралы келісімді жасады, соған сәйкес 20.580 миллион теңге жалпы сомасына қарыз алынды. Қарыз 2032 жылғы 1 желтоқсанға дейінгі мерзімге және жылдық 6,5% сыйақы мөлшерлемесімен берілді, төлемдердің бекітілген кестесіне сәйкес негізгі борыш пен сыйақы тоқсанына бір рет төленеді.

2018 жылғы 31 желтоқсанда негізгі борыш пен төленуге жататын сыйақының жалпы сомасы 20.535 миллион теңгені құрады.

Шығарылған өзге де облигациялар

ҚТЖ тобының ішкі қарыздарын қайта қаржыландыру мақсатында шығарылған облигациялар

2017 жылғы тамызда Қор 10,5% купондық сыйақымен, 25 миллиард теңге номиналды құнымен облигацияларды орналастырды. 25 миллиард теңге мөлшерінде тартылған қаражат толық көлемде ҚТЖ облигацияларын сатып алуға жұмсалды.

2018 жылғы 31 желтоқсанда облигациялар мен төленуге есептелген сыйақының баланстық құны 26.079 миллион теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 26.079 миллион теңге).

«KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК акцияларын сатып алуды қаржыландыру мақсатында шығарылған облигациялар

2015 жылы Қор нарықтың барлық қатысушылары үшін ашық болатын мамандандырылған сауда-саттықты өткізу әдісімен 6% купондық сыйақымен, 210 миллиард теңге номиналды құнымен және 2020 жылғы 13 наурызға дейін өтеу мерзімімен жылдық 8% мөлшерінде өтелуге жататын кірістілікпен облигацияларды орналастырды. Облигацияларды орналастыру нәтижесінде Қор іс жүзінде 197 миллиард теңгені тартты. Осы қаражат «KMG Kashagan B.V.» ЖШЖК акцияларын сатып алуды қаржыландыруға ішінара жіберілді.

2018 жылғы 25 және 29 мамырда Қор бірінші облигациялық бағдарламаның шегінде 81.000 миллион теңге жалпы сомасына шығарылған облигациялардың бірінші және екінші шығарылымдарын мерзімінен бұрын сатып алды.

2018 жылғы 31 желтоқсанда облигациялар мен төленуге есептелген сыйақының баланстық құны 128.617 миллион теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 205.642 миллион теңге).

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)****Өзге де ұйымдар шығарған, сатып алған облигациялар (жалғасы)***Шығарылған өзге де облигациялар*

2018 жылғы 28 қыркүйекте Қор нарықтың барлық қатысушылары үшін ашық болатын мамандандырылған сауда-саттықты өткізу әдісімен 9,25% купондық сыйақымен, 75.000 миллион теңге номиналды құнымен және 2024 жылғы 18 қарашаға дейін өтеу мерзімімен жылдық 9,31% мөлшерінде өтелуге жататын кірістілікпен облигацияларды орналастырды. Облигацияларды орналастыру нәтижесінде Қор іс жүзінде 74.748 миллион теңгені тартты.

Шығарылған, еншілес ұйымдар сатып алған облигациялар

2009 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ 35 жыл өтеу мерзімімен және жылдық 4% купон сыйақысымен 111 миллиард теңге жалпы сомасына Қордың облигацияларын сатып алды.

2017 жылғы 25 желтоқсанда облигациялардың екінші шығарылымының проспектісіне пайыздық мөлшерлемені номиналды құнының 4%-нан бастап 0,5% дейін азайту бойынша өзгерістер енгізілді.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бұл облигациялар мен төленуге сыйақының баланстық құны 15.368 миллион теңгені құрады (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 14.813 миллион теңге).

18. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮКІМЕТІНІҢ ҚАРЫЗДАРЫ

Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздарына мыналар жатады:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
Ұлттық қордың қаражаты есебінен Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі сатып алған облигациялар	588.226	719.410
Үкіметтен алынған өзге де қарыздар	65.180	62.638
Қазақстан Республикасы Үкіметі қарыздарының жалпы сомасы	653.406	782.048
Минусы: ағымдағы бөлік	(22.973)	(5.907)
Ұзақ мерзімді бөлік	630.433	776.141

2018 жыл*Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі сатып алған облигациялар*

2018 жылғы 13 қарашада Қор Қазатомөнеркәсіп акцияларының 15%-ын Астана мен Лондон халықаралық биржаларында орналастырды (7-ескертпе).

ҚР Үкіметінің 2018 жылғы 4 маусымдағы № 323 қаулысымен бекітілген Ұлттық басқарушы холдингтердің, ұлттық холдингтердің, ұлттық компаниялардың және олардың еншілес, тәуелді және олармен үлестес болып табылатын өзге де заңды тұлғалардың активтерін бәсекелес ортаға беруден ҚР Ұлттық қорына түсетін түсімдердің қағидаларына сәйкес мемлекеттік активтерді сатудан түскен қаражат Қордың Ұлттық қор алдындағы міндеттемелерін өтеуге жұмсалуды мүмкін.

Осыған орай, 2018 жылғы 24 желтоқсанда Қордың қабылданған корпоративтік шешімдеріне сәйкес:

- Ұлттық банк Ұлттық қор қаражатының есебінен сатып алған, Қор облигацияларының оныншы шығарылымының шеңберінде 123.604 миллион теңге сомасына облигациялардың әділ құны бойынша міндеттемелер толық сатып алынды;
- Ұлттық банк Ұлттық қор қаражатының есебінен сатып алған, Қор облигацияларының он бірінші шығарылымының шеңберінде 38.057 миллион теңге сомасына облигациялардың номиналды құны бойынша ішінара мерзімінен бұрын өтелді.

Жоғарыда аталған Ұлттық банк алдындағы міндеттемелердің ұзақ мерзімді өтелуіне байланысты Қор Үкіметтен 10.477 миллион теңге мөлшерінде алынған қарыздар бойынша дисконттың амортизациясын капиталдағы өзгерістер туралы жеке есепте мойындады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**18. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮКІМЕТІНІҢ ҚАРЫЗДАРЫ (жалғасы)****2017 жыл***Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі сатып алған облигациялар*

2017 жылғы 2 маусымдағы Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі арқылы Қазақстан Республикасының Үкіметі, Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі, «Самұрық-Қазына» АҚ, «Проблемалы кредиттер қоры» АҚ, «Казкоммерцбанк» АҚ, «БТА Банкі» АҚ, «Қазақстан Халық банкі» АҚ және К.Х.Рақишев мырза арасындағы Үлгі келісімнің талаптарына сәйкес «БТА Банкі» АҚ 2017 жылғы 3 шілдеде «Самұрық-Қазына» АҚ-ның алдында 239.771 миллион теңге сомасындағы қарызды мерзімінен бұрын өтеді. Негіздемелік келісімде Қордың бұл қаражат есебінен Ұлттық банк алдында ағымдағы міндеттемелерді одан әрі өтеу міндеттемесі көрсетілді.

Осыған орай, Қордың корпоративтік шешімдеріне сәйкес:

- 2017 жылғы 5 шілдеде Ұлттық банк сатып алған Қор облигацияларының сегізінші шығарылымының шеңберінде 70.196 миллион теңге сомасына облигациялардың номиналды құны бойынша міндеттемелерді толық мерзімінен бұрын өтеу;
- 2017 жылғы 15 тамызда Ұлттық банк Ұлттық қордың қаражаты есебінен сатып алған Қор облигацияларының жетінші шығарылымының шеңберінде 73.000 миллион теңге сомасына облигациялардың номиналды құны бойынша міндеттемелерді толық мерзімінен бұрын өтеу;
- 2017 жылғы 15 тамызда Ұлттық банк Ұлттық қордың қаражаты есебінен сатып алған Қор облигацияларының оныншы шығарылымының шеңберінде 96.575 миллион теңге сомасына облигациялардың әділ құны бойынша міндеттемелерді ішінара сатып алу жүзеге асырылды.

19. ӨЗГЕ ДЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Өзге де міндеттемелерге мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
«Самұрық-Энерго» АҚ алдындағы міндеттеме	69.156	-
Түрлі әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелер	31.796	11.566
Жеңіл атлетикалық кешенді салу	21.174	-
Назарбаев Университеті	9.882	10.876
Өзге де әлеуметтік жобалар	740	690
Мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттеме	-	11.282
<u>Өзге де міндеттемелер</u>	5.204	6.298
Өзге де міндеттемелердің жалпы сомасы	106.156	29.146
Минусы: ағымдағы бөлік	(95.422)	(21.593)
Ұзақ мерзімді бөлік	10.734	7.553

«Самұрық-Энерго» АҚ алдындағы міндеттеме

2018 жылғы 31 желтоқсанда Қордың «Самұрық-Энерго» АҚ еншілес ұйымының алдында 69.156 миллион теңге мөлшерінде қысқа мерзімді міндеттемелері бар.

Түрлі әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелер

2018 жылы Акционер өкімінің негізінде Қор 64.736 миллион теңге жалпы сомасына (2017 жылы: 54.419 миллион теңге) түрлі әлеуметтік жобаларды қаржыландыру бойынша міндеттемелерді мойындады (16-ескертпе).

2018 жылдың ішінде нақты аударылған қаражат 47.616 миллион теңге болды. Осыған сәйкес 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге бөлу бойынша міндеттемелердің баланстық құнының жалпы сомасы 21.062 миллион теңге мөлшеріндегі ағымдағы міндеттемелерді және 10.734 миллион теңге мөлшеріндегі ұзақ мерзімді міндеттемелерді бөле отырып, 31.796 миллион теңгені құрады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**19. ӨЗГЕ ДЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер**

Сондай-ақ, Қордың 2017 жылғы 31 желтоқсанда өзге де міндеттемелер құрамында 11.282 миллион теңге мөлшерінде Үкіметтің қаражатымен байланысты міндеттемелері болды. Өзге де міндеттемелердің азаюы «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ облигациялық қарызды беруге байланысты қалыптасқан (9-ескертіне) және жиынтық кіріс туралы жеке есептің пайыздық кірістер құрамында көрсетілген (21-ескертіне) 10.471 миллион теңге мөлшеріндегі мемлекеттік субсидиялардан кірісті мойындау есебінен, сондай-ақ «Samruk-Kazyna Construction» АҚ қарыздарын бастапқы мойындау кезінде есептелген 811 миллион теңге мөлшеріндегі дисконттау есебінен болды.

20. ҚАРЖЫЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

31 желтоқсанда қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелерге мыналар кірді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан	2017 жылғы 31 желтоқсан
1 қаңтардағы	40.904	34.056
Жыл ішінде берілген кепілдіктер	3.571	12.946
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер амортизациясы	(7.593)	(6.098)
31 желтоқсанда	36.882	40.904
Минусы: ағымдағы бөлік	(7.592)	(7.461)
Ұзақ мерзімді бөлік	29.290	33.443

Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер өз еншілес ұйымдары мен бірлескен кәсіпорынның қызметін және қолданыстағы келісімшарттарын қаржыландыру үшін қаржылық мекемелер берген кепілдіктер бойынша Қордың міндеттемелерін білдіреді (7 және 8-ескертілелер). Кепілдіктер шарттарының негізгі бөлігі Қорға өтемақының болмауы шартымен жасалған. 2018 жылғы 31 желтоқсанда берешектің жалпы кепілдікті сомасы 1.297 миллион АҚШ долларын, 83.989 миллион теңгені және 2.589 миллион ресей рублін (2017 жылғы 31 желтоқсан: тиісінше 2.204 миллион АҚШ долларын, 45.188 миллион теңгені және 2.589 миллион ресей рублін) құрайды.

21. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін пайыздық кірістерге мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Берілген қарыздар бойынша дисконт амортизациясы	27.478	143.736
Қарыздар бойынша сыйақы	24.983	36.481
Облигациялар бойынша сыйақы	6.823	530
Қаржылық міндеттемелерді дисконттау	-	24.569
Өзгесі	10.471	14.821
	69.755	220.137

22. ПАЙЫЗДЫҚ ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін пайыздық шығыстарға мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Шығарылған облигациялар бойынша сыйақы	47.199	57.880
Бастапқы мойындау кезінде қаржы активтерін дисконттаудан болған шығын	33.284	-
Қаржылық міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы	30.421	108.322
Алынған қарыздар бойынша сыйақы	13.627	18.375
	124.531	184.577

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**23. ДИВИДЕНДТЕРДЕН ТҮСКЕН КІРІС**

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
«Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ	161.661	65.849
«Тау-кен Самұрық» ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ	60.000	5.617
«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ	32.677	41.331
«Электр желілерін басқару жөніндегі қазақстандық компания» АҚ («КЕГОК»)	28.234	17.908
«Қазақтелеком» АҚ	8.890	2.254
«Самұрық-Энерго» АҚ	2.041	4.705
«Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниясы» АҚ	1.710	-
«Әір Астана» АҚ	1.961	-
Өзге де еншілес ұйымдар	2.619	1.306
	299.793	138.970

24. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін жалпы және әкімшілік шығыстарға мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Демеушілік көмек және қайырымдылық	5.559	15.000
Жалақы бойынша шығыстар	3.045	3.067
Есепке алынбаған ҚҚС	2.810	2.102
Кеңес беру (аудиторлық) және ақпараттық шығыстар	1.610	2.308
Салықтар, айыппұлдар және өсімақылар	395	494
Өзгесі	10.265	11.132
	23.684	34.103

Демеушілік көмек және қайырымдылық

Қор жыл сайын өзінің Қайырымдылық бағдарламасына сәйкес қайырымдылыққа нысаналы трансферттерді бөліп отырады. Қайырымдылыққа арналған нысаналы трансфертте «Самұрық-Қазына Trust» Корпоративтік қоры – бірегей Оператор арқылы іске асырылатын бірқатар жобаны қаржыландыру үшін берілді.

Өзгесі

Өзге де шығыстар жалпы сомасы 787 миллион теңге (2017 жылы: 704 миллион теңге) болатын өзге де әкімшілік шығыстарды, оның ішінде басқару органының – Директорлар кеңесі мүшелерінің, жалпы сомасы 880 миллион теңге (2017 жылы: 811 миллион теңге) болатын Халықаралық Консультациялық кеңес мүшелерінің сыйақылары, жалпы сомасы 1.219 миллион теңге (2017 жылы: 1.669 миллион теңге) болатын ведомстволық бағынысты ұйымдардың операциялық қызметін қамтамасыз ету үшін қаражат және Қордың операциялық қызметін қамтамасыз ету үшін өзге де әкімшілік шығыстарды қамтиды.

25. ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІСТЕР

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін қаржылық кірістерге мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Алынған қарыздар бойынша дисконт	87.725	5.719
Банк депозиттері бойынша сыйақы	21.943	37.081
Қаржылық кепілдіктер бойынша кірістер	7.678	6.192
Қаржы активтері бойынша дисконт амортизациясы	3.077	13.688
Ағымдағы банк шоттары бойынша сыйақы	1.380	86
Өзгесі	9.636	3.426
	131.439	66.192

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫСТАР**

31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін қаржылық шығыстарға мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
ҚМГ-ден алынған қарыз бойынша дисконт амортизациясы	22.520	24.850
Өзгесі	7.488	4.703
	30.008	29.553

27. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығыстар мынаны қамтиды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Төлем көзінен ұсталатын корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	5.697	9.716
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс	25	232
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	-	-
	5.722	9.948

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қорға 20% қолданыстағы ресми мөлшерлеме (2017 жылғы 31 желтоқсанда: 20%) бойынша корпоративтік табыс салығы салынды.

Бухгалтерлік пайдадан бастап табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі бойынша табыс салығын есептегенге дейінгі есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды табыс салығы бойынша шығыстарға қатысты салыстыру былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда	397.355	155.645
Табыс салығының ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Табыс салығы бойынша теориялық шығыстар	79.471	31.129
Кейінге қалдырылған салық бойынша мойындалмаған салық активтеріндегі өзгеріс	7.545	10.276
Демеушілік көмек шығыстары	1.112	3.000
Берілген қарыздар және кредиттік мекемелердегі қаражат бойынша резервтер	38	5.438
Салық салынбайтын дивидендтерден түскен кіріс	(59.959)	(27.794)
Құн өсімінен салық салынбайтын кіріс	(26.621)	-
Дисконттау және қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы	(10.826)	(13.093)
Қаржылық кепілдіктер бойынша кірістер	(1.519)	(1.220)
Өзге де тұрақты айырмалар	16.481	2.212
Жиынтық кіріс туралы жеке есепте көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	5.722	9.948

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Активтер мен міндеттемелерді есептеу үшін салық негізі мен жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сома арасындағы уақытша айырмаларға қатысты есептік күндерде қолданылған, заңмен белгіленген салық мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сальдосы мыналарды қамтиды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан- дағы	Пайда мен шығынға жатқызылды	2018 жылғы 1 қаңтардағы	9 ҚЕХС-ті қолданудан болған әсер	2017 жылғы 31 желтоқсан- дағы	Пайда мен шығынға жатқызылды	2016 жылғы 31 желтоқсан- дағы
Кейінге қалдырылған салық активтері							
Сыйақы күйіндегі кірістен төлем көзінен ұсталған корпоративтік табыс салығы сомасының есептелген корпоративтік табыс салығының сомасынан асуы	50.259	5.697	44.562	-	44.562	9.716	34.846
Ауыстырылатын салық шығындары	-	(1.060)	1.060	-	1.060	1.060	-
Кредиттік мекемелердегі қаражат	16.536	13.712	2.824	2.824	-	-	-
Берілген қарыздар	5.564	632	4.932	4.611	321	(151)	472
Өзге де активтер	826	351	475	475	-	-	-
Негізгі құралдар	228	226	2	-	2	2	
Өзге де міндеттемелер	37	13	24	-	24	(4)	28
Минусы: кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	(34.447)	(7.546)	(26.901)	(7.910)	(18.991)	(10.276)	(8.715)
Кейінге қалдырылған салық активтері	39.003	12.025	26.978	-	26.978	347	26.631

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жылғы 31 желтоқсан- дағы	Пайда мен шығынға жатқызылды	2018 жылғы 1 қаңтардағы	9 ҚЕХС-ті қолданудан болған әсер	2017 жылғы 31 желтоқсан- дағы	Пайда мен шығынға жатқызылды	2016 жылғы 31 желтоқсан- дағы
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері							
Қарыздар	(38.738)	(11.786)	(26.952)	-	(26.952)	(349)	(26.603)
Өзге де дебиторлық берешек	(528)	(264)	(264)	-	(264)	(264)	-
Негізгі құралдар	-	-	-	-	-	34	(34)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	(39.266)	(12.050)	(27.216)	-	(27.216)	(579)	(26.637)
Кейінге қалдырылған салық активтері/ (міндеттемелер)	(263)	(25)	(238)	-	(238)	(232)	(6)

Кейінге қалдырылған салық активтері/міндеттемелер болашақта соған қатысты актив пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайданың болу ықтималдығы бар дәрежеде ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтері/міндеттемелері олармен байланысты салық жеңілдіктері жүзеге асырылатындығының ықтималдылығы жоқ дәрежеде азаяды.

Еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар ең бастысы дивидендтер арқылы өтеледі. Еншілес, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың дивидендтері салық салудан босатылған, сондықтан Қор бұл инвестициялардың бөлінбеген пайдасына кейінге қалдырылған салықты мойындамады.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР**

Байланысты тараптар Қор тобының компанияларын және Үкімет бақылайтын өзге де компанияларды, Қордың негізгі басқарушы персоналын, өзге де байланысты тараптарды қамтиды. Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер тараптар арасында келісілген, байланысты және кейбір реттелетін қызметтерді есепке алмағанда үшінші тарапқа қолданылатын тарифтермен берілетін, нарық мөлшерлемесі бойынша жүзеге асырылмаған жағдайларда жүзеге асырылған.

Мына кестелерде 2018 және 2017 жылдар ішінде байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің жалпы сомалары және 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы тиісті сальдо келтірілген:

<i>Миллион теңгемен</i>		Байланысты тараптардың берешегі	Байланысты тараптардың берешегі	Байланысты тараптарда орналастырылған ақша қаражаты, депозиттер мен ақша баламалары
Еншілес ұйымдар	2018 жылғы 31 желтоқсан	553.499	356.593	17
	2017 жылғы 31 желтоқсан	406.696	299.171	3.254
Қауымдасқан компаниялар және еншілес ұйымдардың бірлескен кәсіпорындары	2018 жылғы 31 желтоқсан	6.431	-	-
	2017 жылғы 31 желтоқсан	8.244	-	-
Мемлекет бақылайтын өзге кәсіпорындар	2018 жылғы 31 желтоқсан	175.990	753.392	94.946
	2017 жылғы 31 желтоқсан	283.375	889.866	243.826

<i>Миллион теңгемен</i>		Дивидендтерден түскен кіріс	Байланысты тараптардан сатып алу	Байланысты тараптарға сатудан түскен кіріс	Байланысты тараптарға есептелген өзге де шығыс
Еншілес ұйымдар	2018 жыл	299.793	19.921	18.916	69.156
	2017 жыл	138.970	46.421	48.886	-
Қауымдасқан компаниялар және еншілес ұйымдардың бірлескен кәсіпорындары	2018 жыл	-	-	-	-
	2017 жыл	-	-	-	-
Мемлекет бақылайтын өзге де кәсіпорындар	2018 жыл	-	-	-	-
	2017 жыл	-	-	-	-

<i>Миллион теңгемен</i>		Байланысты тараптарға есептелген сыйақы	Байланысты тараптармен есептелген сыйақы	Байланысты тараптарға есептелген қаржы кірістері	Байланысты тараптармен есептелген қаржы шығыстары
Еншілес ұйымдар	2018 жыл	28.226	3.685	87.806	22.520
	2017 жыл	41.150	4.741	6.933	24.850
Қауымдасқан компаниялар және еншілес ұйымдардың бірлескен кәсіпорындары	2018 жыл	577	-	-	-
	2017 жыл	592	-	-	-
Мемлекет бақылайтын өзге де кәсіпорындар	2018 жыл	17.483	69.747	1.651	-
	2017 жыл	34.624	143.148	5.196	-

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**28. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР (жалғасы)**

2018 және 2017 жылдар ішінде байланысты тараптармен жасалған мәмілелердің болмысы жеке қаржылық есептілікке тиісті ескертпелерде көрсетілген.

Қоса беріліп отырған жиынтық кіріс туралы жеке есептегі жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылған негізгі басқарушы персоналға төленген жалпы сыйақы сомасы тиісінше 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы 1.242 миллион теңгені (2017 жылы: 1.244 миллион теңгені) құрады. Көрсетілген сомалар 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы жалпы сомасы 455 миллион теңге (2017 жылы: 541 миллион теңге) болған атқарушы орган – Басқарма мүшелерінің сыйақысын қамтиды. Атқарушы органның мүшелеріне төленген сыйақы салықтар мен зейнетақы аударымдарын және бір жылдағы жұмыс нәтижелері бойынша өзге де төлемдерді ескере отырып, жалақы бойынша шығыстардан тұрады.

29. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Қордың негізгі қаржылық міндеттемелерінің құрамына кредиттік мекемелерден және Үкіметтен алынған қарыздар, шығарылған облигациялар, қаржы кепілдіктері және өзге де кредиторлық берешек кіреді. Көрсетілген қаржы құралдары, ең бастысы, Қордың операцияларына қаржыландыру тарту үшін пайдаланылады. Қордың қаржылық активтерінің құрамына еншілес ұйымдар мен кредиттік мекемелерге берілген қарыздар, банктік депозиттер, өзге де қаржылық активтер, өзге де дебиторлық берешек, сатып алынған облигациялар мен мемлекеттік бағалы қағаздар, оның тікелей операциялық қызметі нәтижесінде пайда болатын акша және олардың баламалары кіреді.

Қор нарық тәуекеліне, пайыздық мөлшерлемелерге байланысты тәуекелге, кредит тәуекеліне, валюта тәуекеліне және өтімділік тәуекеліне ұшырауы мүмкін.

Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекел

Сыйақы мөлшерлемелерімен байланысты тәуекел нарықтағы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі нәтижесінде қаржы құралы құнының құбылу тәуекелін білдіреді.

Қордың сыйақы мөлшерлемелеріне байланысты тәуекелге ұшырауы негізінен құбылмалы пайыз мөлшерлемесімен Қор алған қарызға жатқызылады (17-ескертпе).

Мына кестеде Қордың салық салынғанға дейінгі пайдасының пайыздық мөлшерлемелердегі ықтимал өзгерістерге сезімталдығы берілген, бұл ретте барлық басқа параметрлер тұрақты шамалармен алынды. Қордың капиталына ықпал еткен жоқ.

<i>Миллион теңгемен</i>	Базистік тармақтардағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2018 жыл	+0,5	(1.563)
АҚШ доллары	-0,15	346
2017 жыл	+0,7	(3.461)
АҚШ доллары	-0,08	378

Кредит тәуекелі

Қордың қаржы құралдарымен болған шарттардың талаптарын контрагенттердің орындамауы нәтижесінде пайда болған кредит тәуекелі әдетте контрагенттер міндеттемелерінің шамасы осы контрагенттердің алдындағы Қордың міндеттемелерінен асып кеткен жағдайлар болған кезде сомалармен шектеледі.

Қордың саясаты кредитке кабілетті контрагенттердің бірқатарымен қаржы құралдарымен операциялар жасауды көздейді. Кредит тәуекеліне бейімділіктің ең жоғарғы шамасы әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең. Қор өзінің ең жоғарғы тәуекел шамасы есептік күні көрсетілген құнсыздануға арналған резервтерді шегере отырып берілген қарыздардың (9-ескертпе), кредиттік мекемелердегі қаражаттардың (10-ескертпе), өзге де қаржы активтерінің (11-ескертпе), өзге де ағымдағы активтердің (12, 13-ескертпелер) сомасында және акша қаражаты мен оның баламаларында (14-ескертпе) көрсетіледі деп санайды. Шығарылған қаржылық кепілдік үшін кредит тәуекелінің ең жоғарғы деңгейі осы Ескертпенің «Өтімділік тәуекелі» бөлімінде көрсетілгендей кепілдік берілген қарыз шартының номиналды құнына тең.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**29. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Кредит тәуекелі (жалғасы)**

Кредит тәуекелінің жинақталуы оларға қатысты экономикалық жағдайлардың немесе өзге де жағдайлардың өзгеруі олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етеді деп күтуге негіз бар бір қарыз алушының немесе бірдей қызмет шарттарымен қарыз алушылар тобы берешегінің бірнеше сомасы болған кезде туындауы мүмкін.

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Қордың өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тарту кезіндегі қиындықтарға ұшырау мүмкіндігіне байланысты. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақын болатын құн бойынша шұғыл түрде өткізе алмауының нәтижесінде туындауы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар тұрақты түрде бақыланып отырады және Қор басшылығы міндеттемелердің пайда болуына қарай оларды орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қадағалап отырады.

Мына кестеде 2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы міндеттемелерді өтеу мерзімдері бөлінісінде Қордың қаржылық міндеттемелері бойынша дисконтталмаған шарттық төлемдер туралы ақпарат берілген.

<i>Миллион теңгемен</i>	1 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1-ден 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2018 жылғы 31 желтоқсандағы						
Қарыздар Қазақстан Республикасы	–	10.931	21.136	915.548	320.551	1.268.166
Үкіметінің қарыздары	13	24	36.771	133.696	2.188.125	2.358.629
Қаржылық кепілдіктер	25.494	653	37.885	295.983	238.916	598.931
Өзге де міндеттемелер	–	–	3.842	7.684	–	11.526
Жиыны	25.507	11.608	99.634	1.352.911	2.747.592	4.237.252

<i>Миллион теңгемен</i>	1 айға дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1-ден 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2017 жылғы 31 желтоқсандағы						
Қарыздар Қазақстан Республикасы	–	10.062	315.507	849.317	275.081	1.449.967
Үкіметінің қарыздары	13	24	29.026	171.752	2.474.807	2.675.622
Қаржылық кепілдіктер	22.126	–	31.543	505.760	227.434	786.863
Өзге де міндеттемелер	–	–	3.323	9.970	–	13.293
Жиыны	22.139	10.086	379.399	1.536.799	2.977.322	4.925.745

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**29. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Валюталық тәуекел**

Шетел валютасындағы банктердегі ағымдағы шоттардан басқа, Қор шетелдік валютада ұзақ мерзімді кредиттер мен қарыздардың қомақты сомасын тартады және береді, сондықтан да валюта тәуекеліне ұшырауы ықтимал.

Мына кестеде Қордың табыс салығы есептелгенге дейінгі пайдасының/(шығынының) (ақша активтері мен міндеттемелердің әділ құнындағы ықтимал өзгерістердің салдары) барлық өзге де параметрлердің өзгермеуі талабымен шетелдік валюталардың айырбас бағамдарындағы ықтимал өзгерістерге сезімталдығына талдау берілген. Қордың капиталына ықпал еткен жоқ.

<i>Миллион теңгемен</i>	Айырбастау бағамдарындағы ұлғаю/(кему)	Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі (шығынға)/ пайдаға әсері
2018 жыл		
Еуро	14% (10%)	(35) 25
АҚШ доллары	14% (10%)	5.402 (3.859)
2017 жыл		
Еуро	13,5% (9,5%)	289 (203)
АҚШ доллары	10,00% (10,00%)	(28.522) 28.522

Капиталды басқару

Мүдделі тараптардың үздіксіз қызметі мен олар үшін пайданы көбейту мақсатында капиталдың жеткілікті болуының қалыпты деңгейі мен тұрақты кредитке қабілеттілікті қамтамасыз ету капиталды басқарудың негізгі мақсаты болып табылады. Қор капиталды басқарады және экономикалық жағдайлардағы өзгерістерді ескере отырып, оның құрылымы мен көлеміне өзгерістер енгізеді. Капиталдың оңтайлы құрылымын қолдау үшін Қор акциялар шығаруы және қарыз қаражатын тартуы мүмкін.

Қордағы капиталды басқару қызметті кейіннен қаржыландыру үшін оңтайлы ұтымды жағдайларға ақша ресурстарын тарту, сондай-ақ Қордың алдына қойылған стратегиялық міндеттерді шешу үшін оларды инвестициялау арқылы жүзеге асырылады. Капиталды басқару процесі капитал нарығындағы ағымдағы жағдайларға тұрақты түрде мониторинг жасауды, қарыз капиталының құнын және капиталдың әрбір класына байланысты тәуекелдерді де қамтиды.

Қор капиталына қатысты Басшылық шекті коэффициентті – қарыз капиталының меншікті капиталына қатынасын белгіледі, оның мәні 4:1 пропорциядан аспауға тиіс. Осы шекті коэффициент есептік кезең ішінде және есептік күнгі жағдай бойынша бұзылмады. Борышты басқару саясатына сәйкес Қор қарыз қаражатының құнына қарыздарды тарту нәтижесінде пайда болған міндеттемелердің әділ құнының, борыштық бағалы қағаздар шығарылымының, қаржылық жалдау, туынды қаржы құралдарын сатып алу не сату сомаларын, және ҚЕХС-ке сәйкес ұзақ мерзімді активтерді сатып алу төлемдері бойынша кейінге қалдыруларды, сондай-ақ заңды тұлғалардың міндеттемелері бойынша кепілдік берілген негізгі борыштың номиналды сомаларын қосады.

Кестеде 31 желтоқсандағы қарыз капиталының меншікті капиталға қатынасының мәні берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2018 жыл	2017 жыл
Жарғылық капитал	5.133.766	5.133.476
Резервтер	(1.423)	(1.498)
Жинақталған пайда	482.936	274.055
Капитал жиыны	5.615.279	5.406.033
Қарыз қаражаты мен қаржылық кепілдіктердің жиыны	2.110.269	2.659.798
Активтер жиыны	7.235.211	7.343.636
Меншікті капиталға қарыз капиталының қатынасы	0,38	0,5

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**29. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Әділ құнды бағалау көздерінің иерархиясы**

Қор бағалау модельдері бөлінісінде қаржы құралдарының әділ құнын белгілеу және ол туралы ақпаратты ашып көрсету үшін мына иерархияны пайдаланады:

- 1-деңгей: ұқсас активтер немесе міндеттемелер бойынша (кандай да бір түзетулерсіз) белсенді нарықтардағы бағалар.
- 2-деңгей: барлық шығыс деректері көрсетілетін әділ құнына айтарлықтай әсер ететін басқа да әдістер нарықта тікелей немесе жанама байқалады.
- 3-деңгей: бақыланатын нарықтық ақпаратка негізделмейтін әділ құнды көрсетуге біршама әсер ететін бастапқы деректерде қолданылатын әдістер.

Бұдан әрі жеке бухгалтерлік баланста әділ құны бойынша көрсетілетін Қордың барлық қаржы құралдарының ағымдағы (баланстық) құны мен әділ құнының санаттары бойынша салыстыру берілген:

Миллион теңгемен	2018 жылғы			
	31 желтоқсан	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Әділ құны бойынша ескерілетін активтер				
Сату үшін қолда бар қаржы активтері (11-ескертпе)	1.101	1.101	-	-
<hr/>				
	2017 жылғы			
	31 желтоқсан	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Әділ құны бойынша ескерілетін активтер				
Сату үшін қолда бар қаржы активтері (11-ескертпе)	1.164	1.164	-	-

Қаржы құралдарының әділ құны

2018 және 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржы құралдарының баланстық құны келесі қаржы құралдары үшін әділ құнына негізделмелі түрде жақындау болып табылады:

Миллион теңгемен	2018 жыл				
	Баланстық құн	Әділ құны	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау		
			Белсенді нарықтағы баға белгілеулері (1-деңгей)	Маңызды қадағаланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)
Қаржы активтері					
Кредиттік мекемелердегі қаражат (10-ескертпе)	381.941	368.141	-	368.141	-
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар (9-ескертпе)	635.075	615.692	-	615.692	-
Дебиторлық берешек (12, 13-ескертпелер)	54.291	54.227	-	-	54.227
Қаржылық міндеттемелер					
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар алынған қарыздар/шығарылған облигациялар (17-ескертпе)	823.225	827.304	-	827.304	-
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары (18-ескертпе)	653.406	533.935	-	533.935	-
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер (20-ескертпе)	36.882	26.357	-	26.357	-
Өзге де міндеттемелер	100.211	100.467	-	-	100.467

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**29. ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)**

Миллион теңгемен	2017 жыл				
	Баланстық құн	Әділ құн	Пайдалана отырып әділ құнды бағалау		
			Белсенді нарықтағы баға белгілеулері (1-деңгей)	Маңызды қадағаланатын бастапқы деректер (2-деңгей)	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер (3-деңгей)
Қаржы активтері					
Кредиттік мекемелердегі қаражат (10-ескертпе)	617.545	602.995	-	602.995	-
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар (9-ескертпе)	599.043	555.486	-	555.486	-
Дебиторлық берешек (12, 13-ескертпелер)	52.515	51.825	-	-	51.825
Қаржылық міндеттемелер					
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар алынған қарыздар/шығарылған облигациялар (17-ескертпе)	1.085.267	1.079.162	-	1.079.162	-
Қазақстан Республикасы Үкіметінің қарыздары (18-ескертпе)	782.048	596.584	-	596.584	-
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер (20-ескертпе)	40.904	43.042	-	43.042	-
Өзге де міндеттемелер	11.167	10.876	-	-	10.876

Қаржылық қызметпен негізделген міндеттемелердегі өзгеріс

Миллион теңгемен	2018 жылғы 1 қаңтарда	Ақша ағындары	Валюта бағамдарының өзгеруі	2018 жылы есептелгені	Өзгесі	2018 жылғы
						31 желтоқсанда
Өзге де міндеттемелер	11.566	(47.616)	1.449	64.736	1.661	31.796
Дивидендтерді төлеу берешегі	-	(12.732)	-	12.732	-	-
Үкіметтің қарыздары	455.213	(38.057)	-	-	19.379	436.535
Алынған қарыздар	494.462	(212.020)	43.236	-	252	325.930
Қаржылық қызмет бойынша міндеттемелер жиыны	961.241	(310.425)	44.685	77.468	21.292	794.261

30. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР**Салық салу**

Қазақстандық салық заңнамасы және нормативтік құқықтық актілер тұрақты өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулер мәні болып табылады. ҚЕХС бойынша кірістерді, шығыстарды және өзге де баптарды мойындау тәсілдерін қоса алғанда, жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының арасындағы пікірлерде болатын келіспеушіліктер сирек емес. Қазақстанда қолданылатын заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қазіргі кезде қолданылып отырған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң. Қазақстандық салық салу жүйесінің екіұштылығына орай салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың нақты сомасы, егер олар болса, қазіргі уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2018 жылғы 31 желтоқсанда есептелген сомадан асып кетуі мүмкін.

Басшылық 2018 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнаманы түсіндіру сәйкес келеді және резервтер осы жеке қаржылық есептілікте есептелген немесе ашылып көрсетілген жағдайлардан басқа, Қордың салықтар жөніндегі ұстанымы расталатын ықтималдық бар деп санайды.

ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**30. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Сот талқылаулары**

Қорға тиесілі Kashagan B.V. акцияларының қамалуға алынуына орай Қор шағым бойынша Стати мырзаға және онымен байланысты тараптарға қарсы басталған сот ісі

2017 жылғы 14 қыркүйекте Амстердам қ. сотының шешімі негізінде Қордың оған тиесілі ҚМГ Қашаған Б.В. акцияларының 50%-ына қатысты құқықтарына бұл акцияларға билік ету бөлігінде шектеу (бұдан әрі – «шектеу») салынды.

Аталған шектеу Стокгольм Сауда Палатасының Арбитраждық институтының жанында Арбитраждық трибунал 2013 жылы шығарған Қазақстан Республикасына қарсы Анатолий Статидің, Габриэль Статидің, Ascot Group SA және Terra Raf Trans Trading Ltd. ісі бойынша арбитраждық шешімнің Нидерландтарда танылуы және орындалуы бойынша шағымды қамтамасыз ету шеңберінде салынды.

2019 жылғы 13 наурызда Амстердам қ. Апелляциялық сотында Қордың Амстердам қаласы сотының 2018 жылғы 5 қаңтардағы шешімінің күшін жою туралы өтініші бойынша сот тыңдауы өтті. Апелляциялық соттың шешімі күтілуде.

Қазіргі уақытта Қор өз мүдделерін белгіленген тәртіппен қорғау бойынша барлық қажетті шараларды қолға алуда және өз құқықтарын қорғауды жалғастырады.

Дағдарысқа қарсы қаражатты қайталап пайдалану бойынша міндеттемелер

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссиясының 2012 жылғы 5 сәуірдегі, 2013 жылғы 7 қазандағы және 2017 жылғы 3 шілдедегі шешімдеріне сәйкес Қор 102.315 миллион теңге жалпы сомасына бірқатар инвестициялық жобаларды қаржыландыруды жүзеге асыруға тиіс болды.

Қордың 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша игеру міндеттемелеріне 6.565 миллион теңге мөлшерінде «Қолжетімді баспана – 2020» бағдарламасын қаржыландыру бойынша Қордың міндеттемелері және 95.750 миллион теңге мөлшерінде инвестициялық жобаларды қаржыландыру міндеттемелері кіреді, оның ішінде:

- 92.316 миллион теңгеден артық емес мөлшерде «Атырау облысында интеграцияланған газ-химия кешенін салу. Бірінші фаза» инвестициялық жобасының іске асырылуын қаржыландыру, оның ішінде «Атырау облысында интеграцияланған газ-химия кешенін салу. Екінші фаза» инвестициялық жобасының іске асырылуына бұрын бөлінген 12.495 миллион теңге сомасындағы қаражаттың есебінен;
- 3.434 миллион теңге мөлшерінде «Тараз химиялық паркі» арнайы экономикалық аймағын құру» жобасын қаржыландыру.

31. ЕСЕПТІК КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР**Берілген қарыздар**

2019 жылғы 28 ақпанда Қор «Qazaq Air» АҚ-ға 2 әуе кемесін сатып алу үшін 16.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз берді.

Еншілес ұйымдар шығарған облигациялар

2019 жылғы 10 қаңтарда Қор «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС 56.223 миллион теңге жалпы сомасына шығарған 150.000 купондық облигацияны сатып алды. Қаражат қолдағы міндеттемелерді қайта қаржыландыруға арналған.

Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялар мен Капиталдағы өзгерістер

2019 жылғы 19 ақпанда Акционер 15.000 миллион теңге мөлшеріндегі ақша қаражатымен Қордың жарғылық капиталына жарнаны жүзеге асырды.

2019 жылғы 21 ақпанда бұл қаражат еншілес ұйым жүзеге асыратын жобаларды іске асыру мақсатында «Біріккен химия компаниясы» ЖШС-на инвестицияларды ұлғайтуға бағытталды.